

Algemeen Ambtsbericht Eritrea

30 november 2011

Colofon

Opgesteld door: Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Hervestiging en Terugkeer
Postbus 20061, 2500 EB Den Haag

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
2 Landeninformatie	7
2.1 Land en volk	7
2.1.1 Ligging en klimaat	7
2.1.2 Bestuurlijke indeling	7
2.1.3 Bevolking	7
2.1.4 Taal	8
2.1.5 Godsdienst	9
2.1.6 Munteenheid	9
2.2 Staatsinrichting	10
2.2.1 Uitvoerende macht	10
2.2.2 Wetgevende macht	10
2.2.3 Rechterlijke macht	10
2.3 Geschiedenis	11
2.3.1 Onafhankelijkheid 1993	11
2.3.2 Hernieuwde strijd met Ethiopië 1998-2000	11
2.3.3 Vredesakkoord 2000	12
2.4 Politieke ontwikkelingen	14
2.4.1 Oppositie	14
2.4.2 Verkiezingsproces	15
2.4.3 VN-sancties	15
2.4.4 Eritrea en de Afrikaanse Unie	16
2.5 Veiligheidssituatie	16
2.5.1 Landmijnen	17
2.5.2 Regionale context	17
3 Mensenrechten	20
3.1 Internationale verdragen en protocollen	20
3.2 Nationale wetgeving	21
3.3 Toezicht	21
3.4 Naleving en schendingen	21
3.4.1 Vrijheid van meningsuiting	21
3.4.2 Vrijheid van vereniging en vergadering	23
3.4.3 Vrijheid van godsdienst	23
3.4.4 Bewegingsvrijheid	27
3.4.5 Rechtsgang	35
3.4.6 Arrestaties en detenties	36
3.4.7 Mishandeling en foltering	37
3.4.8 Verdwijningen	38
3.4.9 Moorden en buitengerechtelijke executies	38
3.4.10 Doodstraf	39
3.4.11 Mensenhandel	39
3.5 Specifieke groepen	40
3.5.1 Vrouwen	40
3.5.2 Minderjarigen	43

3.5.3	Homoseksuelen	45
3.5.4	Etnische groepen	46
3.5.5	Dienstplichtigen	46
3.5.6	Ethiopiërs in Eritrea	50
4	Migratie	52
4.1	Migratiestromen.....	52
4.1.1	Ontheemden	52
4.1.2	Vluchtelingen uit Eritrea	52
4.1.3	Terugkerende vluchtelingen	53
4.2	Activiteiten van internationale organisaties	54
4.3	Standpunt UNHCR.....	55
5	Bijlagen	56
5.1	Oppositiegroeperingen	56
5.2	Detentie- en trainingscentra in Eritrea	60
5.3	Literatuurlijst.....	62
5.3.1	Naslagwerken en rapporten	62
5.3.2	Websites.....	63
5.4	Lijst van afkortingen	65
5.5	Kaart van Eritrea.....	67

1 Inleiding

In dit algemeen ambtsbericht wordt de situatie in Eritrea beschreven voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asielverzoeken van personen die afkomstig zijn uit dat land en voor besluitvorming over de terugkeer van afgewezen Eritrese asielzoekers. Dit ambtsbericht is een actualisering van eerdere ambtsberichten over de situatie in Eritrea (laatstelijk 22 september 2010) en beslaat de periode van september 2010 tot en met november 2011.

Dit ambtsbericht is gebaseerd op informatie van openbare en vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende organisaties van de Verenigde Naties, (niet-)gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de belangrijkste geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Bovendien liggen bevindingen ter plaatse en vertrouwelijke rapportages van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Asmara aan dit algemeen ambtsbericht ten grondslag. In het algemeen ambtsbericht wordt veelvuldig verwezen naar geraadpleegde bronnen. Daar waar openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen.

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op recente ontwikkelingen op politiek en veiligheidsgebied. Deze beschrijving wordt voorafgegaan door een beknopt overzicht van de recente geschiedenis van Eritrea. Ook is een korte passage over de geografie, de bevolking en de staatsinrichting van Eritrea opgenomen.

In hoofdstuk drie wordt de mensenrechtensituatie in Eritrea geschetst. Na een beschrijving van wettelijke garanties en internationale verdragen, waarbij Eritrea partij is, komen de mogelijkheden van toezicht op naleving van de mensenrechten aan de orde. Daarna volgt de beschrijving van de naleving dan wel schending van bepaalde mensenrechten. Ten slotte wordt de positie van specifieke groepen belicht.

In hoofdstuk vier komen migratiestromen en activiteiten van internationale organisaties aan de orde.

2 Landeninformatie

2.1 Land en volk

2.1.1 *Ligging en klimaat*

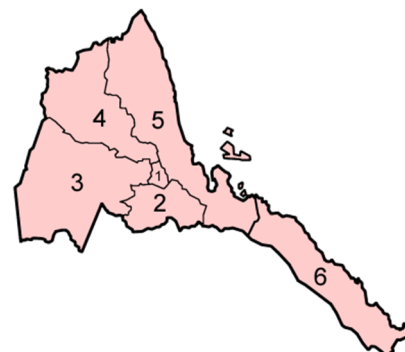
De Staat Eritrea ligt in de Hoorn van Afrika. Het land grenst in het westen en noordwesten aan Soedan, in het zuiden aan Ethiopië, in het zuidoosten aan Djibouti en in het oosten en noordoosten aan de Rode Zee. Ook de Dahlak-eilanden (in de Rode Zee) behoren tot het grondgebied van Eritrea. Geografisch is het land onderverdeeld in een droge woestijnachtige kuststrook met een gemiddelde temperatuur van 30°C en de koelere en vochtigere centrale hooglanden met een gemiddelde temperatuur van 20°C.¹

2.1.2 *Bestuurlijke indeling*

Na de onafhankelijkheid in 1993 is Eritrea administratief verdeeld in 6 regio's (*zoba's*) (hoofdsteden tussen haakjes):

1. Maekel (Asmara, tevens nationale hoofdstad);
2. Debub (Mendefera / Adi Ugri);
3. Gash-Barka (Barentu);
4. Anseba (Keren);
5. Semenawi Keyih Bahri (Massawa);
6. Debubawi Keyih Bahri (Assab).

De regio's zijn onderverdeeld in 52 districten (*sub-zoba's*).²

2.1.3 *Bevolking*

Eritrea heeft een oppervlakte van 124.320 km² (ongeveer driemaal Nederland), inclusief de Dahlak-eilanden, en telt ruim 5,9 miljoen inwoners. De bevolkingsdichtheid is vrij laag (38 inwoners per km²). Het geboortecijfer is 32,8 en het sterftecijfer 8,0 per duizend inwoners. De levensverwachting is gemiddeld 63 jaar.³

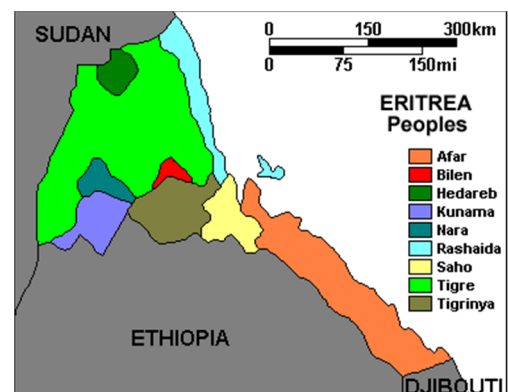
¹ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

² www.wikipedia.org/Districts_of_Eritrea (20 juli 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

³ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

De Eritrese bevolking is onder te verdelen in negen etnische groepen:

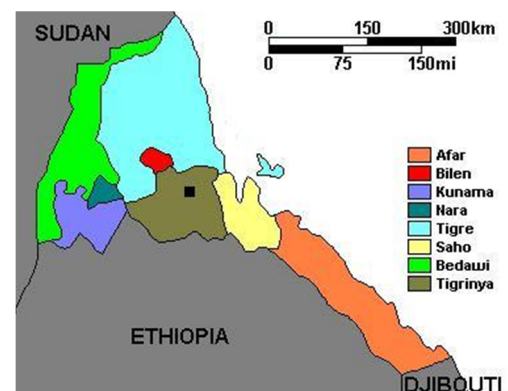
1. Afar;
2. Bilen;
3. Hedareb;
4. Kunama;
5. Nara;
6. Rashaida;
7. Saho;
8. Tigre;
9. Tigrinya.

De grootste bevolkingsgroep vormen de Tigrinya (50%), gevolgd door de Tigre (27%), de Saho (5%), de Afar (5%), de Hedareb (4%), de Kunama (3%), de Bilen (2%), de Nara (2%) en de Rashaida (2%). Van de bevolking is naar schatting 75% analfabeet. Ongeveer 80% van de bevolking is werkzaam in de landbouw en 20% in de industrie en dienstverlenende beroepen.⁴

2.1.4 Taal

Elke bevolkingsgroep in Eritrea heeft een eigen taal, met uitzondering van de Bedawi (Beja)-substam Beni Amer die in plaats van hun eigen taal (het Bedawi) het Tigre gebruiken. Volgens de grondwet (artikel 4, lid 3) hebben alle Eritrese talen een gelijke status. De wetstekst bevat echter geen lijst van Eritrese talen, en noemt dus niet één bepaalde taal als officiële taal of werktal.⁵

In de praktijk kent het land drie 'bestuurstalen' of 'werktalen'. De belangrijkste hiervan is het Tigrinya, daarnaast dient het Engels als werktal in de internationale context. Het Arabisch is eveneens een internationaal communicatiemiddel, maar op kleinere schaal. Binnen de staat worden het Tigrinya en het Arabisch gebruikt in het bestuur, in culturele en universitaire contexten, de handel, de media en in alles wat de relaties tussen de burgers en de staat aangaat.⁶

Het Tigrinya wordt in vrijwel geheel Eritrea gesproken. Voor ongeveer de helft van de bewoners (de Tigrinya) is het de eerste taal en voor de overige etnische bevolkingsgroepen de tweede taal. De taal is nauw verwant aan de oude taal Ge'ez, die nog gangbaar is als liturgische taal in de orthodoxe

⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Eritrea.be, *The people of Eritrea* (www.eritrea.be/eritrea-people, 31 oktober 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie ook § 3.5.4 'Etnische groepen'.

⁵ National Legislative Bodies, *Constitution of Eritrea* (23 mei 1997).

⁶ www.ethnologue.com (28 oktober 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

kerk.⁷ Ook het Tigré en het Arabisch worden gebruikt als interetnische voertalen. Vooral veel islamitische Eritreeërs spreken Arabisch, hoewel deze taal alleen de 'moedertaal' is van de zeer kleine bevolkingsgroep Rashaida. Meertaligheid is onder de inheemse bevolking van Eritrea eerder regel dan uitzondering. Van overheidswege wordt meertaligheid bovendien aangemoedigd.⁸

In 1959, toen Eritrea nog een autonoom onderdeel vormde van Ethiopië, legde de Ethiopische regering het Amhaars op als officiële taal in het hele land.⁹ Na de annexatie door Ethiopië in 1962 werd het Amhaars bovendien ingevoerd als enige taal in het onderwijs in Eritrea. De terugslag volgde na de onafhankelijkheidsstrijd begin jaren negentig van de vorige eeuw.¹⁰

De actieve kennis van het Amhaars onder Eritreeërs is thans beperkt tot de oudere leeftijdsgroep, dat wil zeggen tot de groep die nog is opgegroeid met onderwijs in het Amhaars. De taal is nauw verwant aan het Tigrinya en het Tigre met een grote gemeenschappelijke woordenschat, zodat sprekers van de ene taal zonder al te veel problemen de andere taal kunnen aanleren. Openbare bronnen noemen het Amhaars echter niet als taal van Eritrea. Op grond hiervan mag worden aangenomen dat er in Eritrea geen substantiële, samenhangende groep meer bestaat van sprekers van het Amhaars als eerste taal.¹¹

2.1.5 Godsdienst

De belangrijkste religies in Eritrea zijn de islam en het christendom. Naar schatting 50% van de bevolking is islamitisch, 30% is lid van de Eritrese orthodoxe kerk, 13% is rooms-katholiek en 5% behoort tot één van de kleinere religieuze bewegingen, waaronder protestanten, Jehova's getuigen, boeddhisten, hindoes en baha'i. De resterende 2% is aanhanger van één van de traditionele inheemse godsdiensten.¹²

2.1.6 Munteenheid

Sinds november 1997 is de munteenheid van Eritrea de Nakfa (*Eritrean Nakfa*, internationale monetaire afkorting ERN). Eind november 2011 was € 1 circa ERN 20 en US\$ 1 circa ERN 15.¹³

⁷ EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

⁸ Connell & Killion, *Historical Dictionary of Eritrea* (2011).

⁹ Sinds de 17e eeuw is in Ethiopië het Amhaars de *lingua franca*. De taal maakt deel uit van de Semitische taalgroep, een noordoostelijke subfamilie van Afro-Aziatische talen, en wordt door circa 27 miljoen personen gebruikt als eerste taal en door zo'n 7 tot 15 miljoen personen als tweede taal.

¹⁰ Connell & Killion, *Historical Dictionary of Eritrea* (2011). Zie § 2.3.1 'Onafhankelijkheid 1993'.

¹¹ www.ethnologue.com (28 oktober 2011) en www.cy.revues.org/39 (28 oktober 2011).

¹² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie ook § 3.4.3 'Vrijheid van godsdienst' (Mensenrechten).

¹³ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

2.2 Staatsinrichting

Op 24 mei 1993 werd Eritrea onafhankelijk van Ethiopië. De grondwet van 1997, waarin principes als politiek pluralisme en persvrijheid zijn opgenomen, is nog steeds niet in werking getreden. Het grensconflict met Ethiopië en Djibouti wordt door de Eritrese autoriteiten nog altijd aangevoerd als reden voorlopig geen verkiezingen te houden. Het is niet bekend op welke termijn algemene verkiezingen zullen plaatsvinden. Het staatsbestel is dan ook gebaseerd op de overgangsregeling waartoe ten tijde van de onafhankelijkheid was besloten.¹⁴

Voor zover er in Eritrea sprake is van scheiding van de uitvoerende, de wetgevende en de rechterlijke macht, ziet die er als volgt uit:

2.2.1 *Uitvoerende macht*

De uitvoerende macht is sterk geconcentreerd en berust bij het kabinet van ministers en in het bijzonder bij de zittende president Isaias Afewerki van het *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)*. De president benoemt de leden van zijn kabinet (*State Council*). Hij is behalve regeringsleider ook opperbevelhebber van het leger. Aanvankelijk waren parlementsverkiezingen vastgesteld in december 2001. Deze werden echter voor onbepaalde tijd uitgesteld. Door dit uitstel ontbreekt een gekozen parlement en is de huidige regering formeel nog altijd een overgangsregering.¹⁵

2.2.2 *Wetgevende macht*

De wetgevende macht berust formeel bij het parlement (*National Assembly*). Het huidige Eritrese parlement is in feite een overgangsparlement (150 leden). De helft van het parlement bestaat uit leden van het PFDJ en de andere helft is indirect gekozen door vertegenwoordigers van de besturen van de regio's. Sinds 2002 is dit parlement niet meer in vergadering bijeen geweest.¹⁶

2.2.3 *Rechterlijke macht*

De rechterlijke macht bestaat uit het Hooggerechtshof (*High Court*), regionale rechtbanken (*regional courts*) en plaatselijke rechtbanken (*community courts*). Daarnaast zijn er militaire rechtbanken (*military*

¹⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

¹⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

¹⁶ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

courts) en bijzondere rechtbanken (*special courts*) voor delicten als corruptie en machtsmisbruik.¹⁷

2.3 Geschiedenis

Eritrea behoorde tot in de 19^e eeuw tot het koninkrijk Ethiopië (voorheen bekend als Abessinië). In de periode 1869 tot 1889 werd het land geleidelijk aan gekoloniseerd door Italië. Het gebied bleef Italiaans bezit tot 1941. Nadat de Italiaanse troepen door de geallieerden uit de regio waren verdreven, werd Eritrea een Brits protectoraat.¹⁸

2.3.1 *Onafhankelijkheid 1993*

In 1950 nam de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een resolutie aan, op basis waarvan een autonoom Eritrea een federatie ging vormen met Ethiopië onder Ethiopisch bestuur. Eritrea kreeg een eigen parlement en ambtenarenapparaat en was bevoegd in de meeste binnenlandse aangelegenheden. Monetaire, fiscale, militaire en buitenlandse aangelegenheden waren echter de competentie van de centrale regering in Addis Abeba. De poging van Ethiopië om de autonomie van Eritrea verder in te perken, gevolgd door annexatie als provincie in 1962, was het begin van een jarenlange strijd die uiteindelijk leidde tot de onafhankelijkheid van Eritrea in 1993. De verzetsbeweging *Eritrean People's Liberation Front* (EPLF) vormde de overgangsregering van de nieuwe staat. De secretaris-generaal van het EPLF, Isaias Afewerki, werd in juni 1993 uitgeroepen tot president. In februari 1994 werd het EPLF omgedoopt tot het *People's Front for Democracy and Justice* (PFDJ).¹⁹

2.3.2 *Hernieuwde strijd met Ethiopië 1998-2000*

In mei 1997 nam het Eritrese overgangsparlement een nieuwe grondwet aan. De ontwikkeling richting democratie, inclusief de inwerkingtreding van de grondwet, werd wegens een hernieuwde strijd met Ethiopië in mei 1998 op de lange baan geschoven. Wat aanvankelijk een grensincident leek, escaleerde tot een bloedige oorlog tussen beide landen, die ruim twee jaar zou duren. De oorlog bereikte een climax in mei 2000 met een grootschalig Ethiopisch militair offensief.²⁰

¹⁷ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), IJJD, *Eritrea's Not So Special Court* (11 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie voorts § 3.4.5 'Rechtsgang' en § 3.4.5.1 'Special Courts'.

¹⁸ Connell & Killion, *Historical Dictionary of Eritrea* (2011) en History World, *History of Eritrea* (www.historyworld.net, 31 oktober 2011).

¹⁹ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

²⁰ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), IDMC, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2010 – Eritrea* (23 maart 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

Uiteindelijk werd na bemiddeling van onder andere de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAE)²¹ op 18 juni 2000 een staakt-het-vuren overeengekomen, dat een einde maakte aan de vijandelijkheden. De overeenkomst betrof onder meer terugtrekking van het Ethiopische leger tot achter de grenzen van mei 1998 en de creatie van een bufferzone met een breedte van 25 kilometer en een lengte van 900 kilometer langs de grens op Eritrees grondgebied. In deze bufferzone, de *Temporary Security Zone (TSZ)*, werd in 2001 de VN-vredesmacht *United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE)* gestationeerd die naleving van de overeenkomst moest bewaken.²²

2.3.3 Vredesakkoord 2000

Op 12 december 2000 sloten Eritrea en Ethiopië te Algiers een vredesakkoord (*Algiers Agreements*), dat het formele einde van de strijd tussen beide landen markeerde. Als uitvloeisel van deze overeenkomst werden twee neutrale commissies ingesteld: de *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC)*, die de betwiste grens moest definiëren, en de *Eritrea-Ethiopia Claims Commission (EECC)*, die compensatieclaims moest onderzoeken.²³

2.3.3.1 Grenscommissie

De *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC)* deed op 13 april 2002 een eerste uitspraak in het grensgeschil tussen Eritrea en Ethiopië. De beslissing van de grenscommissie werd aanvankelijk door beide landen formeel geaccepteerd en was naar de mening van internationale waarnemers evenwichtig: beide partijen wonnen en verloren terrein. Al snel werd echter duidelijk dat Ethiopië de toewijzing van met name de plaats Badme (waar de strijd tussen Eritrea en Ethiopië in 1998 begon) aan Eritrea weigerde te accepteren. Door de weigering van Ethiopië om de uitspraak van de commissie in zijn geheel te aanvaarden, werd de feitelijke demarcatie verschillende keren uitgesteld (in oktober 2003 voor onbepaalde tijd). Er vonden nadien nog diverse bijeenkomsten plaats tussen Ethiopië en Eritrea inzake de grenskwestie, maar die leverden geen concrete resultaten op. Op 27 november 2006 besloot de grenscommissie beide partijen nog twaalf maanden de tijd te geven om het eens te worden over de demarcatie. Aangezien geen doorbraak werd gerealiseerd, werd de grens tussen beide landen op 30 november 2007 op papier vastgesteld conform de door de grenscommissie bepaalde grenscoördinaten op de kaart (virtuele demarcatie). De grenscommissie beschouwde hiermee haar taak als beëindigd. Eritrea erkende de door de grenscommissie vastgestelde coördinaten als geldig en definitief. Ethiopië daarentegen is van mening dat

²¹ De Organisatie van Afrikaanse Eenheid (OAE) werd in 2002 opgevolgd door de Afrikaanse Unie (AU). Gemodelleerd naar de Europese Unie (EU) zijn de doelen van de organisatie het bevorderen van democratie, mensenrechten en ontwikkeling.

²² US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie ook § 2.3.3.3 'UNMEE'.

²³ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

de beslissing van de commissie internationaal geen rechtsgeldigheid heeft. De patstelling duurt voort.²⁴

2.3.3.2 *Claimscommissie*

De *Eritrea-Ethiopia Claims Commission (EECC)* was ingesteld om uitspraken te doen inzake aanklachten van burgers die compensatie zochten voor schade die hen was aangedaan tijdens de oorlog tussen Eritrea en Ethiopië. De arbitrage door de commissie is bindend. Duizenden Eritreeërs en Ethiopiërs hebben bij de commissie claims ingediend betreffende onder meer materiële schade, verkrachting, ontvoering, mishandeling en moord in Zuid-Eritrea en Noord-Ethiopië.²⁵ Nagenoeg alle claims zijn inmiddels ingediend en behandeld. Op 17 augustus 2009 heeft de EECC haar eindverslag aangeboden aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties (SGVN) met de aanbeveling dat de twee landen zich verplichtten de ingediende claims van burgers te honoreren met een financiële compensatie.²⁶ Het zal zeker nog enige tijd duren, voordat alle claims ook daadwerkelijk zullen zijn afgehandeld, gezien de zwakke financieel-economische situatie in beide landen.²⁷

2.3.3.3 *UNMEE*

Gedurende de aanwezigheid van de *United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE)* legden de Eritrese autoriteiten UNMEE diverse beperkingen op, waardoor de uitoefening van de taken bemoeilijkt werd.²⁸ De VN-Veiligheidsraad besloot daarop in juli 2008 de vredesmissie te beëindigen en het mandaat, dat op 31 juli 2008 afliep, niet opnieuw te verlengen.²⁹ UNMEE trok zich vervolgens terug uit het gebied, waarmee een einde kwam aan de *Temporary Security Zone (TSZ)*, die een scheiding vormde tussen de meer dan honderdduizend manschappen aan zowel Eritrese als Ethiopische zijde. Sinds het vertrek van UNMEE zijn er geen grootschalige oorlogshandelingen te melden. Wel is de situatie tussen beide landen uiterst gespannen.³⁰

²⁴ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011), CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011) en Reuters, *Eritrea tries to clear tarnished image* (18 november 2011). Zie ook § 2.5.2.2 'Ethiopië'.

²⁵ Ethiopië werd veroordeeld voor de vernieling en plundering van gebouwen, het aanbrengen van schade aan infrastructuur en grafschennis. Eritrea werd veroordeeld wegens gerichte moorden, mishandeling en ontvoeringen van burgers en wegens grootschalige plunderingen en vernielingen in de door het Eritrese leger bezette gebieden in Ethiopië (OHCHR, *Human rights component of UNMEE Ethiopia/Eritrea, quarterly report*, februari-april 2004).

²⁶ PCA, *Eritrea-Ethiopia Claims Commission Renders Final Awards on Damages* (17 augustus 2009), Sudan Tribune, *Arbitration panel orders Eritrea and Ethiopia to pay war compensations* (18 augustus 2009), Eritrea Daily, *Eritrea-Ethiopia Claims Commission Renders Final Verdict* (18 augustus 2009), ASIL, *Eritrea-Ethiopia Claims Commission: Damage Awards* (4 september 2009) en ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010).

²⁷ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

²⁸ De beperkingen begonnen in 2005 met een verbod op helikoptervluchten en het reduceren van waarnemingspatrouilles. Begin 2008 was de VN door het stopzetten door Eritrea van brandstoflevering genoodzaakt zich terug te trekken uit de TSZ.

²⁹ UNSC, S/2008/226, *Special report of the Secretary-General on the United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea* (7 april 2008) en UNSC, S/RES/1827 (30 juli 2008), ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010).

³⁰ HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), Sudan Tribune, *Eritrea dismisses Ethiopia's military threat after weeks of silence* (2 mei 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november

2.4 Politieke ontwikkelingen

In Eritrea heeft het *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* van president Isaias Afewerki nog steeds de volledige macht in handen. Geen enkele oppositie wordt toegestaan. Eritrea is de facto een één-partijstaat. Er lijkt geen vooruitzicht te zijn op democratisering in de nabije toekomst. Er is nog steeds geen duidelijkheid wanneer de grondwet van 1997 zal worden geïmplementeerd. Zicht op algemene verkiezingen is er vooralsnog niet.³¹ Eind 2009 heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties aan Eritrea sancties opgelegd in antwoord op Eritrese steun aan het Somalische verzet en de aanvankelijke weigering van Eritrea zijn troepen terug te trekken uit het grensgebied met Djibouti.³²

2.4.1 Oppositie

De grondwet van 1997 voorziet in een meerpartijenstelsel. Politieke partijen mogen niet op etnische of religieuze grondslag zijn gebaseerd. Doordat de grondwet, zoals eerder vermeld, nog niet in werking is getreden, bestaat er geen oppositie in Eritrea. De regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* is de enige toegestane partij. Wel zijn oppositiegroeperingen actief in het buitenland (zie voor een meer gedetailleerd overzicht § 5.1 'Oppositiegroeperingen'). Een aantal opereert zowel vanuit Ethiopië als Soedan. Naar verluidt zou Ethiopië openlijk steun verlenen aan de oppositie. In Soedan is de bewegingsvrijheid van de Eritrese oppositie ingeperkt sinds het herstel van de diplomatieke betrekkingen met Eritrea in 2006.³³

Verschillende groeperingen hebben een gewapende vleugel. De militaire slagkracht wordt echter gering geacht en de activiteiten zouden zich beperken tot het leggen van landmijnen en kleinschalige aanvallen op Eritrese leger- of overheidsposities in de grensgebieden.³⁴ In navolging van de demonstraties van oppositiebewegingen in een aantal Arabische landen

2011), CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011) en Reuters, *Eritrea tries to clear tarnished image* (18 november 2011). Zie voorts § 2.5.2.2 'Ethiopië'.

³¹ Connell & Killion, *Historical Dictionary of Eritrea* (2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

³² UN News Service, *Security Council imposes sanctions on Eritrea* (23 december 2009), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (mei 2011), Reuters, *Bloc calls for AU, UN sanctions on Eritrea mining* (4 juli 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Reuters, *Eritrea tries to clear tarnished image* (18 november 2011) en Reuters, *Eritrea set to avoid harsh sanctions, still mistrusted* (18 november 2011). Zie voorts § 2.4.3 'VN-sancties', § 2.5.2.1 'Djibouti' en § 2.5.2.5 'Somalië'.

³³ Sudan Tribune, *Sudan bans activities of Eritrean opposition* (2 juni 2008), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), Sudan Tribune, *Ethiopia to step-up support to Eritrean rebels* (16 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011). Zie ook § 2.5.2.2 'Ethiopië' en § 2.5.2.4 'Soedan'.

³⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

voor meer vrijheid en democratie (begin 2011) heeft ook de Eritrese oppositie in de diaspora van zich laten horen. Tot massaprotesten is het niet gekomen.³⁵

Eritrea heeft een omvangrijk en goed functionerend inlichtingennetwerk. Informanten van de Eritrese veiligheidsdienst zijn in het hele land actief. Volgens diverse bronnen worden met name buitenlanders en personen die met buitenlanders contacten onderhouden in de gaten gehouden. Van openlijke binnenlandse oppositie is geen sprake. De nationale veiligheidsdienst is ook buiten Eritrea actief, in de omringende landen maar ook in Europa. Via dit netwerk zijn de Eritrese autoriteiten goed op de hoogte van oppositionele activiteiten in het buitenland.³⁶

2.4.2 Verkiezingsproces

In Eritrea is er nog steeds geen zicht op nationale verkiezingen. In theorie bleef de Eritrese regering toegewijd aan democratisch pluralisme, inclusief een meerpartijensysteem, maar in de praktijk was daar weinig van te merken. De parlementsverkiezingen, die gepland stonden voor december 2001, werden om niet duidelijke redenen voor onbepaalde tijd uitgesteld. Een nieuwe kieswet werd in januari 2002 door het parlement (*National Assembly*) goedgekeurd, maar een wet die partijvorming mogelijk moest maken is nog steeds niet door het parlement in behandeling genomen. Wel werden er in 2002, 2003 en 2004 lokale verkiezingen gehouden. Bij deze verkiezingen konden geen partijen meedoen; iedereen kandideerde zich op 'persoonlijke' titel.³⁷ Sinds de onafhankelijkheid in 1993 zijn er tot dusver geen algemene verkiezingen gehouden.³⁸

2.4.3 VN-sancties

Eind december 2009 legde de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) sancties³⁹ op aan Eritrea in antwoord op Eritrese steun aan het Somalische verzet en de aanvankelijke weigering van Eritrea zijn troepen terug te trekken uit het grensgebied met Djibouti.⁴⁰ Eritrea beschuldigde op zijn beurt de internationale gemeenschap van 'dubbele standaarden' door Ethiopië niet of onvoldoende aan te spreken op het niet nakomen van de bindende arbitrage-uitspraken naar aanleiding van het grensconflict met dat

³⁵ Sudan Tribune, *Eritrean opposition forces to launch a united attack in 2011* (3 januari 2011), Sudan Tribune, *Eritrean opposition force calls for Egypt-style uprising* (28 februari 2011), Afrol News, *Calm Eritrea avoids talks of rebellion* (2 maart 2011), Reuters, *Eritrean refugees in Ethiopia call for democratic rule* (20 april 2011), Sudan Tribune, *Exiled Eritreans demonstrate against Asmara regime in Ethiopia* (25 mei 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

³⁶ Afrol News, *Calm Eritrea avoids talks of rebellion* (2 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Afrol News, *Eritrea "intimidates emigrants into paying tax"* (www.afrol.com, 4 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

³⁷ De gekozen regionale vertegenwoordigingen komen bijeen na een oproep van de gouverneur.

³⁸ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report - Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst - Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

³⁹ De sancties betroffen een wapenembargo, restricties op reizen in de Hoorn van Afrika en het bevriezen van buitenlandse tegoeden van hoge politieke en militaire officials.

⁴⁰ Reuters, *Bloc calls for AU, UN sanctions on Eritrea mining* (4 juli 2011), US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2010 - Eritrea* (18 augustus 2011) en Reuters, *Eritrean leader denies support for al Shabaab* (18 augustus 2011). Zie ook § 2.5.2.1 'Djibouti' en § 2.5.2.5 'Somalië'.

land. Volgens de Eritrese autoriteiten zou het oplossen van het grensprobleem de weg kunnen vrijmaken voor interne hervormingen. Thans staat het handhaven of zelfs aanscherpen van de sancties tegen Eritrea opnieuw op de agenda van de VN-Veiligheidsraad. Eritrea wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de aanslag in Addis Abeba tijdens de vergadering van de Afrikaanse Unie (AU) begin 2011 en van steun aan Somalische rebellen. Beide zaken worden door Eritrea hevig betwist.⁴¹

2.4.4 Eritrea en de Afrikaanse Unie

Eritrea is lid van Afrikaanse Unie (AU), waarvan het secretariaat zetelt in Addis Abeba. De Ethiopische overheid maakte het de Eritrese vertegenwoordiging bij de AU lange tijd echter vrijwel onmogelijk om normaal te kunnen functioneren en actief aan de AU-beraadslagingen deel te nemen door de weigering tot verlening van diplomatieke en veiligheidsgaranties. Op 20 november 2009 verbrak Eritrea vervolgens de diplomatieke betrekkingen met de AU en riep haar vertegenwoordiger uit de Ethiopische hoofdstad terug. Vermoedelijk speelde hierbij het voortdurende grensconflict met Ethiopië en Djibouti een rol, alsmede de oproep van de AU om sancties in te stellen tegen Eritrea in antwoord op de vermeende Eritrese steun aan het Somalische islamitische verzet.⁴² Medio 2010 zocht Eritrea weer toenadering tot de AU, hetgeen in januari 2011 leidde tot heropening van de Eritrese missie in Addis Abeba en de benoeming van een nieuwe ambassadeur bij de AU: Girma Asmerom Tesfay. Inmiddels heeft Eritrea ook gevraagd om hernieuwd lidmaatschap van de IGAD (*Intergovernmental Authority on Development*)⁴³ na eerdere schorsing in 2007.⁴⁴

2.5 Veiligheidssituatie

De veiligheidssituatie in Eritrea was gedurende de verslagperiode rustig. Nergens waren schermutselingen of overvallen, mede door het scherpe toezicht door de veiligheidsdiensten. Grootscheepse gevechten tussen regeringstroepen en rebellengroeperingen in de regio vonden er niet plaats.

⁴¹ UN News Service, *Security Council imposes sanctions on Eritrea* (23 december 2009), UNSC, S/2010/327, *Report of the Secretary-General on Eritrea* (22 juni 2010), ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Reuters, *Eritrea behind AU summit attack* (28 juli 2011), NRC Handelsblad, *VN: Eritrea achter aanslagen op AU-top* (29 juli 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Reuters, *Eritrea: Ethiopia makes "frenzied" sanctions drive* (17 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie voorts § 2.5.2 'Regionale context'.

⁴² Reuters, *African Union calls for Eritrea sanctions* (23 mei 2009), Afrol News, *Eritrea breaks with African Union* (20 november 2009), Reuters, *Bloc calls for AU, UN sanctions on Eritrea mining* (4 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie § 2.5.2 'Regionale context'.

⁴³ IGAD is een intergouvernementele organisatie van Oost-Afrikaanse landen (Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Soedan, Somalië en Oeganda) en is sinds 1996 de opvolger van de IGADD (*Intergovernmental Authority on Drought and Development*). De actieterreinen van IGAD zijn voedselveiligheid, milieubescherming, bewaren van vrede, economische samenwerking en integratie.

⁴⁴ News.com, *Eritrea Reopens African Union Mission* (19 januari 2011), Sudan Tribune, *Eritrea appoints AU envoy in Ethiopia* (20 januari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), Sudan Tribune, *Eritrea demands formally to rejoin IGAD* (30 juli 2011) en BBC News, *Eritrea seeks to rejoin East African body Igad* (2 augustus 2011).

Wel was er sprake van spanning in de grensgebieden met Ethiopië en Djibouti.⁴⁵

2.5.1 Landmijnen

In Eritrea is de mijndichtheid groot, vooral in het grensgebied met Ethiopië. Het mijnengebied beslaat ongeveer 130 km². Naar schatting bevinden er zich circa drie miljoen landmijnen en andere niet-ontplofte explosieven. Door ontploffing van deze explosieven vallen nog geregeld doden en gewonden. Gedurende de verslagperiode is het ontminningsproces door de *Eritrean Demining Authority (EDA)* in samenwerking met het *UN Mine Action Committee* voortgezet. Inmiddels is een gebied van circa 90 km² ontminnd. Volgens de EDA moet naar verwachting de volledige ontminning in 2012 zijn afgerond.⁴⁶

2.5.2 Regionale context

Hieronder worden in het kort de betrekkingen van Eritrea met de overige landen in de Hoorn van Afrika (Djibouti, Ethiopië, Soedan en Somalië), alsmede Jemen belicht.

2.5.2.1 Djibouti

Sinds 2008 is er een grensconflict tussen Djibouti en Eritrea. De aanvankelijk goede relatie met Djibouti raakte verstoord, nadat Eritrese troepen in het buurland de kaap Doumeira (Ras Doumeira) en het naastgelegen eiland Doumeira bezetten. Het conflict zou zijn ontstaan doordat Djibouti weigerde Eritrese deserteurs, die zich op de kaap en het eiland bevonden, terug te sturen naar Eritrea. Doordat Eritrea weigerde zijn troepen uit het grensgebied met Djibouti terug te trekken, legde de VN eind december 2009 diverse sancties aan Eritrea op.⁴⁷

In mei 2010 zochten beide landen toenadering tot elkaar en vond via bemiddeling van Qatar intensief diplomatiek overleg plaats. Een eerste doorbraak was in juni 2010, toen Qatari-eenheden een buffer vormden tussen de troepen van beide landen. Daarna heeft Eritrea zijn troepen verder van de grens teruggetrokken, hetgeen een belangrijke stap kan zijn op weg naar de doorbreking van het isolement waarin het land zich bevindt.⁴⁸

⁴⁵ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), Sudan Tribune, *Ethiopia to step-up support to Eritrean rebels* (16 april 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

⁴⁶ Landmine & Cluster Munition Monitor, *Eritrea: Cluster Munition Ban Policy* (21 oktober 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), ICBL, *Eritrea, Landmine Monitor Report 2010* (13 mei 2011) en Electronic Mine Information Network, *Eritrea* (www.mineaction.org, 20 juli 2011).

⁴⁷ UN News Service, *Security Council imposes sanctions on Eritrea* (23 december 2009), ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011). Zie ook § 2.4.3 'VN-sancties'.

⁴⁸ Global Insight, *Qatari Diplomacy Set to End Djibouti-Eritrea Border Row* (8 juni 2010), Reuters, *Eritrea softened its foreign policy?* (30 juni 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), AI,

2.5.2.2 Ethiopië

Met Ethiopië bestaat sinds 2000 een geschil over de grensafbakening. De door de *Eritrea-Ethiopia Boundary Commission (EEBC)* in 2002 vastgestelde grens trekt de regio Badme bij Eritrea. Deze uitspraak is door Eritrea – en veel later (in 2007) in principe ook door Ethiopië – aanvaard. Desondanks heeft Ethiopië de regio Badme niet ontruimd. Eritrea verwacht dat de internationale gemeenschap Ethiopië dwingt de uitspraak na te leven. Eritrea hoopt via bemiddeling van de internationale gemeenschap uit deze impasse te komen. Door de terugtrekking van de *United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE)*⁴⁹ medio 2008 en de wederzijdse troepenopbouw in het grensgebied is er sprake van een gespannen situatie tussen beide landen.⁵⁰ Eritrea houdt rekening met militaire acties vanuit Ethiopië en heeft gedurende de verslagperiode de binnenlandse veiligheidsmaatregelen aangescherpt. Er is veel ongenoegen onder de bevolking over de dienstplicht en de veiligheidsmaatregelen, maar dit heeft niet geleid tot een volksopstand, zoals in landen in de regio. De meeste jongeren geven er de voorkeur aan het land te ontvluchten, vooral via Soedan en Ethiopië.⁵¹

2.5.2.3 Jemen

De verhouding tussen Jemen en Eritrea is goed. Het aantal Eritreeërs dat in Jemen zijn toevlucht zoekt en heeft gezocht, is klein. Het levert geen problemen op voor de Jemenitische autoriteiten. Aan de Rode Zeekust in Jemen verblijft en werkt al sinds jaren een kleine Eritrese gemeenschap van circa 1.500 personen. Zij worden zonder problemen door de autoriteiten en de lokale bevolking geaccepteerd.⁵²

Een klein probleem vormde de aanwezigheid van 55 gedeserteerde Eritrese zeelui (laag in militaire rang), die meer dan twee jaar geleden hun toevlucht in de Jemenitische havenstad Hodeidah zochten. Jemen wilde hen geen asiel verlenen, maar ook niet terugsturen in de veronderstelling dat de Eritrese autoriteiten weinig mededogen zouden tonen. In overleg met de Jemenitische autoriteiten onderzocht UNHCR de mogelijkheden tot vestiging in derde landen. Inmiddels hebben betrokkenen asiel gekregen in Zweden.⁵³

Amnesty International Report 2011 - Eritrea (13 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁴⁹ Zie § 2.3.3.3 'UNMEE' (Geschiedenis).

⁵⁰ HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), Sudan Tribune, *Eritrea dismisses Ethiopia's military threat after weeks of silence* (2 mei 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁵¹ EIU, *Country Report Eritrea* (mei 2011), Sudan Tribune, *Eritrea dismisses Ethiopia's military threat after weeks of silence* (2 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁵² US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011).

⁵³ UNHCR, *Detained Eritrean deserters leave Yemen for a new life in Sweden* (1 juni 2011).

2.5.2.4 Soedan

De relatie van Eritrea met buurland Soedan is de afgelopen jaren verbeterd. Deze was lange tijd gespannen vanwege de gastvrijheid en steun die Soedan aan Eritrese (gewapende) oppositiegroeperingen zou hebben verleend. In maart 2006 zijn de diplomatieke betrekkingen tussen de twee landen hervat. Vanaf juni 2008 zou Soedan na jaren van actieve steun niet langer als gastland van de Eritrese oppositie willen fungeren en de oppositiegroeperingen hebben opgedragen hun activiteiten in Soedan te staken.⁵⁴

In mei 2011 besloten Eritrea en Soedan tot vrij personenverkeer, hetgeen betekent dat inwoners van beide landen geen inreisvisum meer nodig hebben. Voor Eritrese onderdanen blijft een uitreisvisum echter noodzakelijk.⁵⁵ De overeenkomst is met de Soedanese regering in Khartoem tot stand gekomen nog voor de opsplitsing van Soedan op 9 juli 2011. Vrij personenverkeer geldt thans alleen voor Soedan. Met Zuid-Soedan is tot op heden geen aparte overeenkomst afgesloten. Eritreeërs hebben voor dat land nog steeds een inreisvisum nodig.⁵⁶

Evenals Qatar heeft ook Soedan zijn bemiddeling aangeboden om het grensconflict tussen Eritrea en Djibouti te helpen oplossen.⁵⁷

2.5.2.5 Somalië

De relatie met Somalië is gespannen. Eritrea wordt ervan beticht steun te verlenen aan milities van de verzetsbeweging Al-Shabaab in Somalië in de vorm van logistieke steun (geld, wapens, voedsel en medicijnen), en betrokken te zijn bij het rekruteren en trainen van strijders. Een waarnemersteam van de Verenigde Naties beschuldigde Eritrea van het smokkelen van wapens naar Somalië ten behoeve van de oppositie, ondanks een in 1992 door de VN ingesteld wapenembargo tegen dat land. Mede om die reden werden eind december 2009 door de VN sancties tegen Eritrea opgelegd. De *Monitoring Group on Somalia and Eritrea*, die naleving van de sancties bewaakt, heeft in zijn medio 2011 uitgebrachte rapport Eritrea opnieuw beschuldigd van terroristische acties. De Eritrese autoriteiten ontkennen echter alle aantijgingen van betrokkenheid bij het Somalische conflict.⁵⁸

⁵⁴ EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011) en US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011).

⁵⁵ Zie § 3.4.4.7 'Uitreisvisum' (Bewegingsvrijheid / Mensenrechten).

⁵⁶ Sudan Tribune, *Sudan and Eritrea agreed to remove entry visa requirements for citizens* (12 mei 2011).

⁵⁷ Sudan Tribune, *Sudan to mediate between Eritrea and Djibouti* (12 mei 2010).

⁵⁸ HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011), US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (mei 2011), Sudan Tribune, *Eritrea dismisses Ethiopia's military threat after weeks of silence* (2 mei 2011), Reuters, *Bloc calls for AU, UN sanctions on Eritrea mining* (4 juli 2011), UNSC, S/2011/433, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea* (18 juli 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011), TesfaNews, *Eritrea's Preliminary Response to the Somalia-Eritrea Monitoring Group Report* (www.tesfanews.net, 5 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Reuters, *Eritrean leader denies support for al Shabaab* (18 augustus 2011), EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011), Reuters, *Eritrea tries to clear tarnished image* (18 november 2011) en Reuters, *Eritrea set to avoid harsh sanctions, still mistrusted* (18 november 2011). Zie ook § 2.4.3 'VN-sancties'.

3 Mensenrechten

De mensenrechtensituatie in Eritrea is onverminderd zorgelijk. Inbreuken op politieke en civiele vrijheden, zoals een vrijwel ontbrekende persvrijheid, gevangenhouding van oppositieleiden en vervolging van religieuze minderheden, onderstrepen dat aandacht voor de mensenrechten nodig blijft.⁵⁹

3.1 Internationale verdragen en protocollen

Eritrea is partij bij de volgende VN-verdragen op het terrein van de mensenrechten⁶⁰, te weten:

- het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (sinds 1994), alsmede het optionele protocol betreffende kinderen in gewapende conflicten (sinds 2005) en het optionele protocol betreffende kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie (sinds 2005);
- het Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (sinds 1995), maar niet het optionele protocol betreffende alle in het verdrag genoemde vormen van discriminatie;
- het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Rassendiscriminatie (sinds 2001);
- het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (sinds 2001), maar niet het bijbehorende optionele protocol;
- het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (sinds 2002), maar niet het daarop betrekking hebbende eerste optionele protocol betreffende het individueel klachtenrecht en het tweede optionele protocol betreffende afschaffing van de doodstraf.

Eritrea voldoet nauwelijks aan de rapportageverplichtingen ten behoeve van de organen van toezicht.⁶¹

Voorts is Eritrea partij bij:

- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten van Mensen en Volkeren (sinds 1999), maar niet de bijbehorende protocollen betreffende de oprichting van een Afrikaans Hof en Vrouwenrechten;
- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten en het Welzijn van het Kind (sinds 1999).⁶²

⁵⁹ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *2010 Report on International Religious Freedom - Eritrea* (17 november 2010), HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report - Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 - Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁶⁰ www.treaties.un.org (20 juli 2011).

⁶¹ De organen van toezicht zijn: *Human Rights Committee (HRC)*, *Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR)*, *Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD)*, *Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW)*, *Committee on the Rights of the Child (CRC)*, *Committee on Migrant Workers (CMW)*, *Committee on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)*, *Committee against Torture (CAT)* en *Committee on Enforced Disappearance (CED)* (www.ohchr.org, 20 juli 2011).

⁶² www.africa-union.org/documents/treaties (20 juli 2011).

3.2 Nationale wetgeving

De huidige wetgeving in Eritrea is gebaseerd op de Ethiopische wetgeving. De regering gaat ervan uit dat de grondwet van 1997 na consultaties van de bevolking de facto is goedgekeurd en in werking getreden. De praktijk is echter anders. De minister van Justitie zou ver gevorderd zijn met de uitwerking van een nieuw ontwerp Burgerlijk Wetboek, een Wetboek van Strafrecht, Wetboeken voor Handelsrecht, etc., die opnieuw aan consultaties zullen worden onderworpen alvorens zij worden ingevoerd.⁶³ Het is niet bekend op welke termijn dit zal gebeuren.

3.3 Toezicht

Binnen de overheid bestaat geen instantie die zich specifiek op de mensenrechten richt. De enkele niet-gouvernementele organisatie (ngo) die actief is op dit vlak, moet voorzichtig opereren. Men kan aangifte van een misdrijf doen, zowel schriftelijk als mondeling, maar deze wordt doorgaans niet serieus in behandeling genomen. Sinds mei 2005 hebben bijna alle ngo's het land moeten verlaten. De nog aanwezige organisaties zijn beperkt in de uitvoering van hun werkzaamheden. Zij mogen zich alleen bezig houden met niet-controversiële onderwerpen als humanitaire hulpverlening en wederopbouw. De meeste semi-private organisaties zijn nauw gelieerd aan de regeringspartij PFDJ. Ook is nog een gering aantal internationale organisaties werkzaam in Eritrea, waaronder ICRC, UNHCR en Unicef. Deze organisaties beperken zich noodgedwongen tot activiteiten als repatriëring en het verlenen van humanitaire hulp.⁶⁴

3.4 Naleving en schendingen

Hieronder volgt een uiteenzetting van de bescherming en naleving dan wel schending in Eritrea van een aantal klassieke grondrechten.

3.4.1 *Vrijheid van meningsuiting*

Vrijheid van meningsuiting is opgenomen in de grondwet van Eritrea. In de praktijk is het echter slecht gesteld met de persvrijheid. In de 'World Press Freedom Index 2010' van *Reporters Without Borders* staat Eritrea op de laatste plaats (178) van de landenlijst.⁶⁵ Kritiek op de regering is verboden. Het komt voor dat journalisten op deze grond worden opgepakt en zonder

⁶³ US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie ook § 2.2 'Staatsinrichting'.

⁶⁴ IDMC, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2010 – Eritrea* (23 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en IFHR, *Annual Report 2011 – Eritrea* (25 oktober 2011).

⁶⁵ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), NVJ, *Persvrijheid tot laagste niveau* (3 mei 2011), BBC News, *Country profile: Eritrea* (www.newsvote.bbc.co.uk, 20 juli 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en RWB, *World Press Freedom Index 2010 – The Rankings* (www.en.rsf.org/press-freedom-index-2010, 26 oktober 2011).

vorm van proces voor korte of langere tijd in de gevangenis belanden. Talrijke journalisten passen dan ook zelfcensuur toe, waardoor betrouwbare en onafhankelijke informatie de bevolking veelal onthouden wordt.⁶⁶

Sinds de arrestatiegolven van september 2001, november 2006 en februari 2009 verblijven er ten minste 30 journalisten in detentie, onder wie de Zweeds-Eritrese journalist Dawit Isaak. Geen van hen is tot nu toe voorgeleid of heeft toegang tot juridische bijstand. Arrestaties van journalisten vinden nog steeds plaats. Veelal is niet bekend waar zij worden vastgehouden.⁶⁷ De meeste onafhankelijke journalisten hebben inmiddels het land verlaten. Volgens het *Committee to Protect Journalists (CPJ)* is Eritrea al jarenlang het Afrikaanse land met de meeste journalisten in detentie.⁶⁸

Critici uit de diaspora die naar Eritrea terugkeren of het land bezoeken, lopen groot gevaar te worden gearresteerd en te worden ondergebracht op onbekende locaties veelal onder erbarmelijke omstandigheden en onder dreiging van marteling en mishandeling. Ook hun familieleden kunnen van de zijde van de Eritrese autoriteiten problemen ondervinden, variërend van intimidatie tot detentie.⁶⁹

De overheid controleert alle media, waaronder drie kranten, drie radiostations en twee televisiestations. Elke krant dient een vergunning aan te vragen en de namen van journalisten moeten worden geregistreerd. Privé-eigendom van apparatuur waarmee radio- en televisieprogramma's kunnen worden uitgezonden, is verboden. Distributie van publicaties door religieuze organisaties wordt niet toegestaan. Bezoekende buitenlandse journalisten zijn zeer beperkt in hun bewegingsvrijheid. Indien de berichtgeving van een buitenlandse journalist de Eritrese autoriteiten niet bevalt, moet deze het land verlaten. Er is, voor zover bekend, geen enkele buitenlandse journalist meer permanent in Eritrea werkzaam.⁷⁰

⁶⁶ Reuters, *Eritrea is Africa's "biggest prison for media"* (3 mei 2010), RWB, *Journalists still hunted down nine years after September 2001 purges* (17 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), RWB, *Predators of Press Freedom: Eritrea – Issaias Afeworki* (3 mei 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Freedom House, *Freedom of the Press 2011 – Eritrea* (14 september 2011) en IFHR, *Annual Report 2011 – Eritrea* (25 oktober 2011).

⁶⁷ RWB, *Journalists still hunted down nine years after September 2001 purges* (17 september 2010), CPJ, *Annual Prison Census 2010* (8 december 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), Afrol News, *Calm Eritrea avoids talks of rebellion* (2 maart 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), RWB, *Predators of Press Freedom: Eritrea – Issaias Afeworki* (3 mei 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Freedom House, *Freedom of the Press 2011 – Eritrea* (14 september 2011), Reuters, *Amnesty calls for release of Eritrean officials* (16 september 2011) en IFHR, *Annual Report 2011 – Eritrea* (25 oktober 2011).

⁶⁸ CPJ, *Annual Prison Census 2010* (8 december 2010) en Freedom House, *Freedom of the Press 2011 – Eritrea* (14 september 2011).

⁶⁹ UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁷⁰ HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-*

In principe hebben burgers vrijelijk toegang tot internet in internetcafés of thuis via een serviceprovider. Echter, slechts een zeer klein deel van de bevolking maakt gebruik van internet (ongeveer 4%). De belangrijkste providers zijn in handen van de overheid. Het is verboden toegang te zoeken tot de websites van de oppositionele diaspora. Het is bekend dat internetverkeer wordt gecontroleerd, brieven en pakjes worden opengemaakt en (mobiele) telefoongesprekken van en naar het buitenland worden afgetapt.⁷¹

3.4.2 *Vrijheid van vereniging en vergadering*

Er is in Eritrea geen vrijheid van vereniging en vergadering, ofschoon dit recht wel in de grondwet is verankerd. Voor een bijeenkomst van drie of meer personen dient toestemming van de autoriteiten te worden aangevraagd, maar die wordt zelden verleend. Het is verboden om politieke campagnes te voeren of andere politieke activiteiten te ontplooien.⁷² Voorts mogen vakbonden zich niet organiseren zonder toestemming van de regering. Stakingen komen niet voor. Voor zover bekend zijn er geen mogelijkheden voor politie en/of leger om zich te verenigen in een vakbond of een belangenvereniging. Drie onder toezicht van de regering staande belangengroeperingen zijn de *National Confederation of Eritrean Workers (NCEW)*, de *National Union of Eritrean Women (NUEW)* en de *National Union of Eritrean Youth and Students (NUEYS)*.⁷³

3.4.3 *Vrijheid van godsdienst*

De wet voorziet in vrijheid van godsdienst, maar in de praktijk wordt die niet door de autoriteiten gerespecteerd. Eritrea is een seculiere staat met vier door de overheid erkende religies: de Islam, de Eritrese Orthodoxe Kerk, de Eritrese Katholieke Kerk en de Evangelisch-Lutherse Kerk. Alleen deze vier officieel geregistreerde religies mogen religieuze activiteiten ontplooien.⁷⁴

seekers from Eritrea (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst - Eritrea* (1 juni 2011), BBC News, *Country profile: Eritrea* (www.newsvote.bbc.co.uk, 20 juli 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en Freedom House, *Freedom of the Press 2011 - Eritrea* (14 september 2011).

⁷¹ RWB, *Internet Enemies 2011: Countries under surveillance - Eritrea* (11 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Freedom House, *Freedom of the Press 2011 - Eritrea* (14 september 2011) en IFHR, *Annual Report 2011 - Eritrea* (25 oktober 2011).

⁷² HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁷³ Freedom House, *The Global State of Workers' Rights - Eritrea* (31 augustus 2010), HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst - Eritrea* (1 juni 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁷⁴ HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

In Eritrea zijn ook tientallen niet-geregistreerde 'nieuwe religies' actief. Dit zijn christelijke groeperingen, voornamelijk evangelische en pinkstergemeenschappen, met in totaal ongeveer 20.000 aanhangers.⁷⁵ Voorts zijn er nog kleine aantallen joden, baha'i, hindoes en boeddhisten in Eritrea, die eveneens onder de noemer 'nieuwe religies' kunnen worden geschaard.⁷⁶

De Eritrese overheid legt de niet-geregistreerde 'nieuwe religies' vergaande beperkingen op. Zij beschouwt deze religies als 'onvaderlandslievend' en 'buitenlands'. Aanhangers mogen geen openlijke religieuze activiteiten ontplooiën en geen religieuze bijeenkomsten houden. De bijeenkomsten vinden heimelijk plaats. Wie in het openbaar of zelfs thuis gesnapt wordt, wordt opgepakt, mishandeld en onder druk gezet om zijn/haar geloof op te geven.⁷⁷ In hoeverre deze 'nieuwe' religieuze groeperingen steun ondervinden vanuit het buitenland is niet bekend. Volgens *Open Doors*⁷⁸ staat Eritrea op de twaalfde plaats (van de 50) op de ranglijst van landen waar christenen vervolgd worden.⁷⁹

3.4.3.1 Geregistreerde religies

De Eritrese overheid probeert door verschillende maatregelen de erkende religies meer onder controle te krijgen. Begin januari 2006 werd de patriarch van de Eritrese Orthodoxe Kerk, Abune Antonios, afgezet door de (door de overheid gecontroleerde) Heilige Synode vanwege kritiek op de regering. Hij werd vervolgens onder huisarrest geplaatst en in mei 2008 overgebracht naar een onbekende locatie. Mensenrechtenorganisaties, waaronder *Amnesty International* en *Human Rights Watch*, hebben hiertegen protest aangetekend. Volgens berichten zou Antonios in slechte gezondheid verkeren. De huidige patriarch, Abune Dioskoros, wordt algemeen beschouwd als een zetbaas van de regering.⁸⁰

⁷⁵ De volgende groeperingen zijn bekend: *Apostolic Church, Charismatic Church, Church of the Living God, Dubre Bethel Church, Faith of Christ Church, Faith Mission Church, Hallelujah Church, Holy Spirit Reformist Church, Jehova's getuigen, Kale Hiwot Church, Knowledge of Truth Church, Mehrete Yesus Presbyterian Church, Mensfesawyan, Meseret Christos Church, Mullu Wongel (Full Gospel) Church, New Covenant Church, Pentecostal Church, Philadelphia Church, Rema Charismatic Church, Seventh-day Adventist en Tensea Church.*

⁷⁶ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

⁷⁷ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011). USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), MRGI, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2011 – Eritrea* (6 juli 2011), Nederlands Dagblad, *Golf aan arrestaties christenen in Eritrea* (1 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), Nederlands Dagblad, *Eritrea arresteert opnieuw christenen* (2 september 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

⁷⁸ *Open Doors* is een internationale christelijke organisatie, die ondersteuning biedt aan christenen in landen waar deze vervolgd worden en waar het christendom verboden is of in sterke mate maatschappelijk niet wordt geaccepteerd. De organisatie houdt bij in welke landen christenvervolgung het hevigst is. De bevindingen worden jaarlijks in de '*Ranglijst Christenvervolgung*', een top 50 van landen met de zwaarste christenvervolgung, gepubliceerd.

⁷⁹ Open Doors, *Landenoverzicht Ranglijst Christenvervolgung* (www.opendoors.nl, 20 juli 2011).

⁸⁰ Compass Direct, *Government officially sacks orthodox patriarch* (18 januari 2006), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of*

In 2006 heeft de Eritrese regering de vrijstelling van geestelijken voor de nationale dienstplicht opgeheven. In 2007 kregen de vier erkende religies vervolgens de opdracht een lijst op te stellen van geestelijken (in opleiding) ten behoeve van rekrutering voor de nationale dienstplicht. Alle vier groeperingen hebben inmiddels deze lijst ingeleverd. Ook worden de erkende godsdiensten steeds meer restricties opgelegd, in het bijzonder wat betreft hun niet-religieuze en sociale activiteiten. De Eritrese regering heeft hen eveneens opgedragen verantwoording af te leggen over hun financieringsbronnen. Voorts moeten zij inventarislijsten overleggen van hun kerkelijke bezittingen. Er zijn berichten van confiscaties van katholiek kerkbezit. Verder kunnen Eritrese katholieke geestelijken vrijwel geen uitreisvisum krijgen. Ook krijgt de katholieke kerk nauwelijks toestemming om nieuwe kerken te bouwen.⁸¹

De Eritrese overheid keert zich consequent tegen de meer radicale vormen van de islam. Het is de meeste buitenlandse imams niet toegestaan mensen in Eritrea te bekeren; daarnaast wordt de financiering van de islamitische zending of religieuze activiteiten door de overheid gecontroleerd. Gedurende de verslagperiode zouden opnieuw arrestaties van radicale moslims hebben plaatsgehad, die vaak zonder aanklacht in afzondering gevangen worden gehouden.⁸²

3.4.3.2 *Nieuwe religies*

In mei 2002 werd de 'nieuwe' religieuze groeperingen te verstaan gegeven hun activiteiten te beëindigen. Zij dienden zich volgens een wettelijke bepaling te laten registreren en daarbij onder andere melding te maken van hun (buitenlandse) financieringsbronnen en de namen van hun leden. Pas na officiële registratie en formele autorisatie zouden deze groeperingen hun activiteiten mogen hervatten. De vier door de overheid erkende religies zijn vrijgesteld van registratie. Sinds 2002 zijn geen nieuwe religies geregistreerd.⁸³

In de verslagperiode zijn opnieuw leden van de 'nieuwe' religieuze groeperingen opgepakt, gedetineerd en gemarteld door de veiligheidsdienst. Volgens bronnen worden naar schatting meer dan 3.000 personen vanwege hun geloofsovertuiging vastgehouden in politiecellen, gevangnissen en

Origin Information Report Eritrea (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

⁸¹ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 - Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

⁸² USCIRF, *Annual Report 2011 - Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

⁸³ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 - Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

legerkampen, vaak onder erbarmelijke omstandigheden (zeecontainers, ondergrondse kerkers). Velen zijn gedetineerd in militaire gevangenissen vanwege het niet vervuld hebben van de dienstplicht. De meeste van hen behoren tot de 'nieuwe' religieuze groeperingen. Bijeenkomsten van deze groeperingen zijn vaak doelwit van veiligheidsdiensten in hun zoektocht naar dienstplichtontduikers. Voor zover bekend vindt discriminatie van aanhangers van de 'nieuwe' religies door Eritrese burgers niet plaats.⁸⁴

Ook was er in de verslagperiode sprake van ernstige vormen van mishandeling en foltering die er op gericht waren om aanhangers van 'nieuwe' religies te dwingen afstand te doen van hun geloofsovertuiging. In een aantal gevallen zouden deze mishandelingen en folteringen tot de dood hebben geleid. Een groot aantal opgepakte leden wordt naar verluidt gedwongen, als voorwaarde voor hun vrijlating, een verklaring te tekenen waarin zij hun geloof herroepen en beloven terug te keren naar de Eritrese Orthodoxe Kerk.⁸⁵

3.4.3.3 *Jehova's getuigen*

De gemeenschap van Jehova's getuigen in Eritrea is klein en wordt administratief bestuurd vanuit Kenia. Het ledental wordt geschat op 1.600 personen. Jehova's getuigen kunnen slachtoffer worden van discriminatie, zowel van de zijde van de overheid als, zij het in mindere mate, van de zijde van medeburgers. In 1994 heeft president Afewerki een richtlijn uitgevaardigd die de Jehova's getuigen civiele, politieke, economische en sociale rechten ontnemt. Zij mogen sindsdien geen overheidsfuncties bekleden, maar kunnen wel gebruik maken van overheidshuisvesting en -scholen. Handelsvergunningen, identiteits- en reisdocumenten werden ingetrokken.⁸⁶

Jehova's getuigen wordt onder meer kwalijk genomen dat zij niet hebben gestemd bij het referendum van 1993 en dat zij niet willen dienen in het leger, omdat zij zich volgens hun geloofsovertuiging alleen onderwerpen aan 'het hemelse gezag'. Op het moment dat de dienstplicht in werking trad (24 september 1994) weigerden verschillende Jehova's getuigen, uit

⁸⁴ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), Nederlands Dagblad, *Golf aan arrestaties christenen in Eritrea* (1 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

⁸⁵ Afrol News, *Torture fears for Eritrean Jehovah's Witnesses* (20 februari 2011), Open Doors, *Eritrean Christian woman dies in detention center* (16 februari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), Nederlands Dagblad, *Golf aan arrestaties christenen in Eritrea* (1 augustus 2011), Nederlands Dagblad, *Twee christenen sterven in militair kamp Eritrea* (5 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

⁸⁶ Jehova's Witnesses Official Media Web Site, *Minority faiths in Eritrea have few choices* (19 april 2010), Afrol News, *Torture fears for Eritrean Jehovah's Witnesses* (20 februari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

geloofsovertuiging, te voldoen aan de dienstplicht. Sommigen zitten om die reden al jarenlang vast zonder formele aanklacht of vorm van proces.⁸⁷

Er zijn geen gebedshuizen voor Jehova's getuigen in Eritrea. Gebed is feitelijk alleen mogelijk in strikt besloten kring. In de private sector krijgen Jehova's getuigen vrijwel geen reguliere baan, omdat ondernemers bang zijn om hen in dienst te nemen. Eritreeërs die Jehova's getuigen onderdak bieden, werk verschaffen of anderszins helpen, lopen het risico zelf gedetineerd en bestraft te worden.⁸⁸

3.4.4 *Bewegingsvrijheid*

Formeel worden aan Eritrese burgers geen beperkingen opgelegd ten aanzien van hun bewegingsvrijheid binnen Eritrea, met uitzondering van het grensgebied met Ethiopië en Soedan, waar soms wel beperkingen van toepassing zijn. Naar verluidt worden ook in de Semenawi-regio aan de Rode Zee beperkingen opgelegd om er vrijelijk te reizen. In de praktijk, echter, bevinden zich in het hele land langs de doorgaande wegen controleposten, waar burgers door politie, leger of veiligheidsdiensten op hun papieren worden gecontroleerd. Vooral in de steden vinden vaak extra controles plaats, waaronder huiszoekingen. Er wordt onder meer op identiteitskaart, dienstplichtontduiking en desertie gecontroleerd. In Eritrea geldt een identificatieplicht. Bij het niet kunnen tonen van identiteitspapieren loopt men het risico te worden gearresteerd.⁸⁹ Na arrestatie en/of detentie behoudt de burger zijn identiteitsdocumenten.

3.4.4.1 *Identiteitskaart*

Er is één nationaal identiteitsdocument, de identiteitskaart (de zogenaamde 'blue card'). Een identiteitskaart moet vanaf de leeftijd van 18 jaar in persoon worden aangevraagd en afgehaald bij één van de (regionale) kantoren van de immigratiedienst of bij Eritrese vertegenwoordigingen in het buitenland. De kaart is voorzien van een foto. Men is verplicht deze altijd bij zich te dragen. Op het platteland zijn er geregeld campagnes met reizende immigratiekantoren. Vrouwen kunnen zelfstandig een identiteitskaart aanvragen en afhalen. De identiteitskaart is onbeperkt geldig. De kosten zijn circa 150 Nakfa (€ 7 / US\$ 10).⁹⁰

Bij verlies of diefstal worden duplicaat identiteitskaarten afgegeven, die eveneens in persoon moeten worden afgehaald. Hiervoor moet men aangifte doen bij één van de zeven politiekantoren in Asmara en brieven

⁸⁷ Jehova's Witnesses Official Media Web Site, *Minority faiths in Eritrea have few choices* (19 april 2010), Afrol News, *Torture fears for Eritrean Jehovah's Witnesses* (20 februari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen'.

⁸⁸ Jehova's Witnesses Official Media Web Site, *Minority faiths in Eritrea have few choices* (19 april 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

⁸⁹ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 - Eritrea* (16 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst - Eritrea* (1 juni 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁹⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

kunnen overleggen van enerzijds het hoofdkantoor van politie en anderzijds de gemeente waar men woonachtig is. Bij afgifte van een duplicaat wordt een afwijkend laminaat gebruikt. De datum en plaats van afgifte van de eerder afgegeven identiteitskaart worden niet op het duplicaat vermeld, wel het identiteitsnummer omdat dit persoonsgebonden is. Het tarief is gelijk aan de prijs voor een eerste identiteitskaart.

De aanvrager dient voor het verkrijgen van een identiteitskaart een geboorteakte te overleggen. Bij het ontbreken hiervan kan eventueel worden volstaan met drie Eritrese getuigen van boven de 40 jaar en/of andere ondersteunende documenten. Ook dient een bewijs van residentie te worden overgelegd, een goedkeurende verklaring van de betrokken regio (*zoba*), alsmede kopieën van de identiteitskaarten van de ouders. De documenten worden door het Ministerie van Immigratie en Nationaliteit geverifieerd.⁹¹ Schoolkinderen krijgen vanaf groep 8 (*6th grade*) een schoolidentiteitskaart met naam, foto en schooljaar. Deze voldoet tot het laatste leerjaar (16 jaar). Daarna wordt het bewijs van de nationale dienstplicht gebruikt.

Vanaf medio 2010 worden nieuw aangevraagde identiteitskaarten en paspoorten voorzien van een *social security number*, waarmee de autoriteiten alles van betrokkene kunnen achterhalen (adres, telefoonnummer, vervulling van dienstplicht, gezinssamenstelling, e.d.).⁹²

3.4.4.2 Paspoort

Een paspoort dient in persoon te worden aangevraagd en afgehaald bij de Centrale Immigratiedienst in Asmara of bij de Eritrese ambassades in het buitenland. Ook vrouwen kunnen zelfstandig een paspoort aanvragen en afhalen.⁹³ Betrokkenen dienen voor het verkrijgen van een paspoort een geldige identiteitskaart te overleggen. Voor minderjarigen dient een ouder of voogd op te treden en moet een geboorteakte van het desbetreffende kind worden overgelegd. Eritrea kent geen noodpaspoorten. Voor de aanvraag van een *laissez passer* gelden dezelfde procedures als voor een paspoort.⁹⁴

Medio 2010 heeft Eritrea nieuwe paspoorten uitgegeven. Deze documenten zijn '*machine readable*' en moeilijker te vervalsen. De nieuwe paspoorten zijn niet voorzien van vingerafdrukken van burgers en er bestaat, voor zover bekend, geen nationale database van vingerafdrukken. De kosten van het oude paspoort waren 450 Nakfa (circa € 22 / US\$ 30)⁹⁵ met een geldigheidsduur van vijf jaar. De kosten van het nieuwe paspoort bedragen 4.000 Nakfa (circa € 198 / US\$ 267)⁹⁶. Aanvankelijk was de geldigheidsduur van dit nieuwe paspoort twee jaar⁹⁷, maar sinds eind november 2011 is de termijn weer teruggebracht tot vijf jaar. Een reden hiervoor is niet bekend. De kosten van 4.000 Nakfa zijn echter gebleven, hetgeen voor veel

⁹¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁹² Zie ook § 3.4.4.3 'Geboorteakte'.

⁹³ Daarnaast kunnen aan bepaalde categorieën van personen paspoorten worden verstrekt, daar waar de Eritrese autoriteiten dat wenselijk achten, bijvoorbeeld aan Somaliërs, Soedanezen, vluchtelingen en statelozen.

⁹⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

⁹⁵ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

⁹⁶ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

⁹⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

Eritreeërs een extra barrière zou kunnen betekenen om legaal naar het buitenland te reizen. De oude paspoorten blijven geldig tot aan de vervaldatum of uiterlijk tot medio 2015. Paspoorten worden niet eerder uitgegeven dan na de verklaring door de *zoba*, dat men de nationale dienstplicht (*national service*) heeft vervuld. Om legaal naar het buitenland te kunnen reizen is altijd een uitreisvisum in het paspoort verplicht.⁹⁸

3.4.4.3 *Geboorteakte*

Een geboorteakte dient te worden aangevraagd bij de regionale administratiekantoren. Een geboorteakte kan ook door middel van een machtiging worden verkregen.⁹⁹ Betrokkene dient voor het verkrijgen van een geboorteakte het familie-registratieboek (*family registration book*), waarin de geboorte is ingeschreven, te overleggen. Indien de betreffende geboorte niet in een familie registratieboek is ingeschreven, kan via een rechterlijke uitspraak (op basis van drie getuigen) een geboortebewijs worden opgesteld.¹⁰⁰ Vervolgens kan op basis van het geboortebewijs een geboorteakte worden afgegeven.¹⁰¹

Bij registratie van geboorte wordt vanaf 2010 aan het kind een *social security number* (voorheen registratienummer, en vergelijkbaar met het Nederlandse burgerservice-nummer) toegekend. Aan het *social security number* gaat de letter van de plaats waar men geboren en woonachtig is, vooraf (bijvoorbeeld Asmara: ASC gevolgd door een nummer. ASC staat voor *Asmara Security Court*). Het nummer wordt in nieuw aangevraagde paspoorten en identiteitskaarten vermeld, en in de geboorte- en woonplaats van betrokkene gearchiveerd.

3.4.4.4 *Huwelijksakte*

Een huwelijksakte dient te worden aangevraagd bij de gemeentelijke administratie. Dit kan in persoon, maar mag ook door een gemachtigde worden gedaan. De aanvrager dient voor het verkrijgen van een huwelijksakte een huwelijksbewijs van de regio (*zoba*), van de kerkelijke inzegening of van de islamitische huwelijksvoltrekking te overleggen.

3.4.4.5 *Nationaliteit*

Eritrea kent formeel nog geen nationaliteitswet. Nationaliteitskwesties worden getoetst aan de Eritrese Nationaliteitsverordening (*Eritrean*

⁹⁸ Zie § 3.4.4.7 'Uitreisvisum'.

⁹⁹ Voor Eritreeërs, woonachtig in het buitenland, kan een gemachtigde optreden. De machtiging dient te worden opgemaakt door tussenkomst van een Eritrese ambassade in het buitenland. De in het buitenland woonachtige Eritreeërs worden geacht 2% van hun inkomen af te dragen aan de Eritrese overheid. De Eritrese ambassades verlenen dan ook alleen diensten, indien betrokkene middels een bewijs van betaling aan de 2% belasting-eis heeft voldaan. Voor personen woonachtig in Eritrea is verschijning in persoon noodzakelijk. Bij aanvraag van de geboorteakte in een gemeente in Eritrea moet eveneens een bewijs van betaling van de 2% belasting worden getoond.

¹⁰⁰ Deze getuigenverklaringen kunnen eenvoudig worden verkregen. De rechter toetst niet inhoudelijk, maar beoordeelt alleen of er drie gelijklopende verklaringen zijn. Het komt geregeld voor dat getuigen worden betaald om de gewenste verklaringen af te leggen.

¹⁰¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

Nationality Proclamation) nr. 21/1992.¹⁰² Hierin wordt onder meer beschreven dat de Eritrese nationaliteit verkregen kan worden door geboorte, naturalisatie, adoptie en huwelijk. Ook staat beschreven op welke wijze afstand kan worden gedaan van de Eritrese nationaliteit. De nationaliteitsverordening is qua regelgeving onvolledig en biedt ruimte voor eigen interpretatie. Ook doorstaat de nationaliteitsverordening niet de internationale toets. De Eritrese autoriteiten gaan er noodgedwongen pragmatisch mee om. Een zekere willekeur bij de toepassing ervan wordt niet uitgesloten.¹⁰³

De Eritrese nationaliteit kan door geboorte worden verkregen indien één of beide ouders afstammen van voorouders die al in 1933 in Eritrea woonden. Voorts geldt dat een kind dat in Eritrea wordt geboren uit onbekende ouders, behoudens tegenbewijs, aangemerkt wordt als bezittende de Eritrese nationaliteit door geboorte. Volgens het Eritrese Ministerie van Immigratie en Nationaliteit is voorgaande geen verkrijging van rechtswege, maar wordt deze eerst getoetst bij het beoordelen van een aanvraag van een identiteitskaart. Wanneer de identiteitskaart wordt uitgereikt en in ontvangst genomen, is daarmee de Eritrese nationaliteit bekrachtigd en gecertificeerd. Alleen het Ministerie van Immigratie en Nationaliteit is hiertoe bevoegd.¹⁰⁴

Personen die zich door geboorte voor de Eritrese nationaliteit kwalificeren maar in het buitenland wonen en een buitenlandse nationaliteit hebben, kunnen ook aanspraak maken op de Eritrese nationaliteit. Volgens de Eritrese nationaliteitsverordening hoeft betrokkene 'onder aanvoering van genoegzame gronden' hierbij in een aantal gevallen zijn buitenlandse nationaliteit niet op te geven. Dat geldt onder meer voor in het buitenland woonachtige kinderen geboren uit ouders, van wie zowel de vader als de moeder meer dan één nationaliteit bezit, waaronder de Eritrese. Deze kinderen kunnen aanspraak laten gelden op de Eritrese nationaliteit met behoud van hun buitenlandse nationaliteit. In het buitenland woonachtige kinderen geboren uit ouders van wie slechts één van beiden bipatride is, kunnen eveneens aanspraak maken op de Eritrese nationaliteit, maar worden daarbij volgens het Eritrees recht geacht hun buitenlandse nationaliteit te verliezen.¹⁰⁵

De Eritrese nationaliteit kan ook door naturalisatie worden verkregen. Iemand die niet van Eritrese afstamming is maar tussen 1934 en 1951 in Eritrea woonde, kan de Eritrese nationaliteit verkrijgen. Iemand die niet van Eritrese afstamming is en ná 1951 in Eritrea is komen wonen, kan de Eritrese nationaliteit verkrijgen mits hij of zij een onafgebroken periode van tien jaar vóór 1974 of een periode van twintig jaar, eventueel met periodieke verblijfperioden in het buitenland, in Eritrea heeft gewoond. Betrokkene moet van onbesproken gedrag zijn (integer en niet voor misdaden zijn veroordeeld). Hij of zij moet bovendien één van de Eritrese talen spreken en afstand doen van een eventuele buitenlandse nationaliteit.

¹⁰² Deze verordening is feitelijk een regeling, uitgevaardigd door de Eritrese interim-regering en opgesteld vóór de internationale erkenning van Eritrea als onafhankelijke staat. Een nationaliteitswet is in voorbereiding, maar goedkeuring en invoering daarvan is niet op korte termijn te verwachten.

¹⁰³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Eveneens gebaseerd op door het Eritrese Ministerie van Immigratie en Nationaliteit verstrekte informatie.

¹⁰⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁰⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

Ook kan een persoon met een niet-Eritrese nationaliteit door een huwelijk met een persoon van Eritrese nationaliteit na een legaal verblijf van drie jaar de Eritrese nationaliteit verkrijgen, mits die persoon zijn niet-Eritrese nationaliteit opgeeft.¹⁰⁶

Heeft men de Eritrese nationaliteit om welke reden dan ook verloren, dan kan men deze in theorie opnieuw verkrijgen op vertoon van een oud paspoort en/of een oude identiteitskaart. In de praktijk wordt de Eritrese nationaliteit slechts zelden opnieuw verleend.

De Eritrese nationaliteitsverordening is opgesteld naar aanleiding van het referendum in 1993 over de onafhankelijkheid van Eritrea. Er moest worden bepaald wie wel en wie niet aanspraak zou kunnen maken op de Eritrese nationaliteit (in Eritrea en in het buitenland) en om die reden zou mogen deelnemen aan het referendum. Alvorens hieraan deel te kunnen nemen, diende men te bewijzen van Eritrese afstamming te zijn, waarna men een Eritrese identiteitskaart ontving.¹⁰⁷

Om te bewijzen dat men van Eritrese afstamming was, diende betrokkene aan te tonen dat hij of zij in 1933 in Eritrea woonde of had gewoond. Indien dit niet het geval was of indien dit niet bewezen kon worden, dan kon men drie getuigen aanwijzen die konden bevestigen dat betrokkene van Eritrese afstamming was (via de vader of de moeder). Zij die in het buitenland woonden, konden drie getuigen opgeven aan commissies¹⁰⁸ die dit vervolgens lieten controleren. Het bezit van een Eritrese identiteitskaart was een voorwaarde om aan het referendum deel te mogen nemen. De identiteitskaart diende tevens als bewijs van nationaliteit.¹⁰⁹

Indien men tegenwoordig zijn nationaliteit wil bewijzen, geldt dezelfde methode als ten tijde van het referendum. Bewijs van Eritrese afstamming kan geleverd worden door middel van een geboorteakte of, bij het ontbreken daarvan, andere ondersteunende documenten en/of getuigen. Deze documenten worden door het Ministerie van Immigratie en Nationaliteit geverifieerd. Om te bewijzen dat de moeder en/of vader de Eritrese nationaliteit bezit(ten), dient het kind slechts de identiteitskaart van de moeder en/of vader te tonen.¹¹⁰ De status van nakomelingen van gemengd gehuwden kan problematisch zijn, met name als de vader Ethiopisch is. De nationaliteitsverordening biedt hen in principe de mogelijkheid het staatsburgerschap te verkrijgen, maar in de praktijk wordt dit vaak niet aangevraagd of verleend.¹¹¹

In de Eritrese nationaliteitsverordening zijn meerdere omstandigheden beschreven die kunnen leiden tot verlies van nationaliteit, zoals het na 1992 vrijwillig verwerven van een buitenlandse nationaliteit of het in dienst staan van een ander land. Een persoon die een buitenlandse nationaliteit heeft en tevens over de Eritrese nationaliteit beschikt, kan een verzoek indienen om formeel afstand te doen van de Eritrese nationaliteit. Hiertoe dient via de betrokken Eritrese buitenlandse vertegenwoordiging een schriftelijk verzoek

¹⁰⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁰⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁰⁸ Deze commissies waren ingesteld ten behoeve van het referendum in 1993 en bevonden zich zowel binnen als buiten Eritrea.

¹⁰⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹¹⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹¹¹ Zie voorts § 3.5.6 'Ethiopiërs in Eritrea'.

te worden ingediend bij de Eritrese autoriteiten, ter beoordeling waarvan een commissie is ingesteld.¹¹²

3.4.4.6 Reizen

Sinds 1 juni 2006 moeten alle buitenlanders (met inbegrip van in Eritrea woonachtige personen met een diplomatieke status) in het bezit zijn van een reisvergunning voor het reizen binnen Eritrea. Bezoekende buitenlandse toeristen kunnen de reisvergunning in de regel binnen 24 uur verkrijgen. In Eritrea gevestigde buitenlanders en officiële bezoekers dienen deze vergunning minimaal tien dagen van te voren aan te vragen. Bepaalde delen van het land, waaronder het grensgebied met Ethiopië en Soedan en de havenstad Assab, zijn niet of moeilijk toegankelijk. Vanwege het uitblijven van afbakening van de grens met Ethiopië en het grensgeschil met Djibouti is er geen rechtstreeks (vlieg)verkeer met deze beide landen. Er gaan directe vluchten naar Europa, onder andere naar Rome (tussenstop Cairo) en Frankfurt (tussenstop Jedda).¹¹³

3.4.4.7 Uitreisvisum

Voor reizen buiten Eritrea bestaan beperkingen voor Eritreeërs. Om het land te kunnen verlaten is een uitreisvisum vereist, waarvan de aanvraag door het Ministerie van Immigratie en Nationaliteit wordt behandeld. Aan de afgifte gaat een uitvoerige controle vooraf. Niet bekend is hoeveel uitreisvisa door de immigratiedienst op jaarbasis worden uitgegeven. Persoonsgegevens worden in een centrale database bijgehouden. Of ook vingerafdrukken of pasfoto's hierin zijn opgeslagen, is niet bekend.¹¹⁴

De volgende groepen kunnen in principe voor een uitreisvisum in aanmerking komen, te weten:

- zij die hun dienstplicht hebben vervuld (formeel 18 maanden, maar verlengbaar tot vele jaren) en dat kunnen bewijzen via een demobilisatieverklaring of om medische redenen dispensatie hebben gekregen. Betrokkenen dienen hiervoor een schriftelijke verklaring te overleggen. Het Ministerie van Gezondheid beslist van geval tot geval;
- vrouwen die ouder zijn dan 30 jaar en sociaal gebonden (dus getrouwd met eventueel kinderen die achterblijven), anders geldt de leeftijd vanaf 47 jaar. Voor de man geldt een leeftijd vanaf 50 jaar, maar in de praktijk ligt deze grens bij 54 jaar;
- vrouwen die voor 1998 zijn getrouwd (voordat iedereen werd opgeroepen voor de oorlog met Ethiopië) en van hun echtgenoot toestemming hebben om te reizen, dan wel alleenstaande moeder zijn;
- vrouwen die langer dan tien jaar zijn getrouwd en van wie de echtgenoot langer dan drie jaar in het buitenland verblijft.

Bij de aanvraag dient altijd een ondersteunende brief gevoegd te worden van het administratiekantoor van het gebied waar betrokkene woonachtig

¹¹² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹¹³ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹¹⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

is. De aanvrager krijgt mondeling en zonder enige toelichting te horen of de aanvraag is gehonoreerd dan wel afgewezen. Is een uitreisvisum toegewezen, dan wordt in het paspoort van betrokkene een sticker aangebracht.¹¹⁵ Zonder uitreisvisum is vertrek illegaal.¹¹⁶

Behalve aan personen beneden een bepaalde leeftijd (zie vorige alinea) worden meestal ook geen uitreisvisa verstrekt aan personen die als critici van de regering bekend staan.¹¹⁷ Ook aanhangers van niet-geregistreerde religies, waaronder Jehova's getuigen, kan een uitreisvisum worden geweigerd. Er zijn berichten dat sommige personen een uitreisvisum hebben gekregen na het betalen van een borg van 150.000 Nakfa (ongeveer € 7.400 / US \$ 10.000).¹¹⁸ Voor minderjarigen is reizen naar het buitenland met een geldig paspoort en een uitreisvisum mogelijk. In het geval dat minderjarigen alleen reizen, kunnen zij tegen een garantiesom van 200.000 Nakfa (ongeveer € 9.900 / US \$ 13.300)¹¹⁹ per kind een uitreisvisum voor drie maanden krijgen. Indien het kind niet terugkeert binnen de gestelde termijn, lopen de ouders het risico dat zij de borgsom kwijtraken en op een zogenaamde 'zwarte lijst' van de immigratieautoriteiten komen te staan. Het komt voor dat kinderen van wie de ouders in het buitenland wonen een uitreisvisum wordt geweigerd, in het geval de ouders de gebruikelijke 2% belasting over hun buitenlands inkomen niet hebben voldaan.¹²⁰

Indien aan iemand een visum legaal is uitgereikt, maar die persoon wil terugkeren nadat de visumperiode is overschreden, dan loopt hij of zij niet echt een groot risico. Er kan mogelijk een onderzoek worden ingesteld en betrokkene kan, afhankelijk van het onderzoeksresultaat, vervolgens worden ondervraagd en een geldboete moeten betalen voor de periode van overschrijding.

Op de *Corruption Perceptions Index 2010* staat Eritrea op plaats 123 van de landenlijst van 178 en scoort met 2,6 laag (d.w.z. veel corruptie) op de metingsschaal van nul tot tien. In Eritrea is corruptie een probleem en het is niet uit te sluiten dat ambtenaren uitreisvisa afgeven aan familie, vrienden of tegen 'vergoeding' aan derden.¹²¹ Het komt voor, dat personen die nauwe contacten met de autoriteiten onderhouden, Eritrea makkelijker kunnen verlaten, mits zij vrijgesteld zijn van de nationale dienstplicht. Het kan dan tevens gebeuren, dat betrokkenen worden aangemoedigd bepaalde belangen van de overheid te behartigen.

¹¹⁵ Tot mei 2010 werd een stempel gebruikt voor het uitreisvisum. Van een mondeling uitreisvisum is geen sprake.

¹¹⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie voorts § 3.4.4.8 'Illegale grensoverschrijding'.

¹¹⁷ In de praktijk worden er uitzonderingen gemaakt, bijvoorbeeld voor dienstplichtigen die in het buitenland aan sportwedstrijden meedoen. Aan kinderen van 11 jaar en ouder kan een uitreisvisum worden geweigerd in verband met het naderen van de dienstplichtige leeftijd, als ook aan aanhangers van niet-geregistreerde religies, waaronder Jehova's getuigen.

¹¹⁸ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

¹¹⁹ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

¹²⁰ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Afrol News, *Eritrea "intimidates emigrants into paying tax"* (www.afrol.com, 4 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹²¹ Economy Watch, *Corruption Perceptions Index Rank and Score Data for All Countries* (25 juli 2011) en Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2010* (www.transparency.org, 25 juli 2011).

3.4.4.8 *Illegale grensoverschrijding*

Jaarlijks vlucht een groot aantal Eritreeërs illegaal de grens met Soedan en Ethiopië over. In veel gevallen wordt er betaald om de grens te passeren. Er is een netwerk van (mensen)smokkelaars actief dat mensen van Eritrea naar Soedan smokkelt. Personen uit dit netwerk werken naar verluidt ook samen met personen uit het Eritrese leger en de grenspolitie. Er zouden bedragen worden betaald variërend van circa US\$ 500 tot US\$ 7.000 per persoon om het land uit te komen naar een buurland. Daarbovenop gelden dikwijls andere bedragen om naar een volgend land te worden gebracht, bedragen die nog verder kunnen oplopen als smokkelaars halverwege de rit verdere diensten weigeren.¹²²

Bij illegale grensoverschrijding riskeert men te worden neergeschoten. De grensbewaking heeft bevel tot 'shoot-to-kill'. Het aantal slachtoffers van dit beleid is niet bekend.¹²³ Als personen bij de grens worden opgepakt, gaan zij vrijwel standaard voor kortere of langere tijd de gevangenis in. Over de hoogte van de straffen is weinig bekend. Wettelijk staat er op illegale uitreis een gevangenisstraf van drie maanden. Bepaalde groepen, zoals politieke opposanten, journalisten, dienstplichtontduikers, deserteurs en personen die een 'nieuwe' religie aanhangen, lopen bij illegale uitreis een verhoogd risico. Zij worden in de regel zwaarder gestraft (militair strafkamp, geen afkoop of langere detentie).¹²⁴

Gedurende de verslagperiode waren er verschillende berichten van illegaal uitgereisde personen die na terugkeer direct werden opgepakt en voor korte of langere tijd gedetineerd. Het betrof hier met name personen die gedwongen zijn teruggekeerd. Niet bekend was om hoeveel personen het ging en ook was niet duidelijk of zij zijn opgepakt en gedetineerd vanwege hun illegale uitreis of dat ook andere redenen (oppositie, dienstplicht, religieuze overtuiging, asielaanvraag, criminele activiteiten) een rol hebben gespeeld bij de bepaling van het soort detentie en de duur ervan.¹²⁵

Bij vrijwillige terugkeer in Eritrea zou naar verluidt geen strafvervolging plaatshebben voor illegale uitreis, indien er sprake is van spijtbetuiging en betaling van 2% inkomstenbelasting over de periode dat iemand in het buitenland heeft doorgebracht.¹²⁶ Zekerheid hierover is er niet. Het risico van aanhouding en/of detentie, al dan niet na een asielaanvraag, blijft bestaan.¹²⁷

¹²² US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Schweizerische Flüchtlingshilfe, *Eritrea: Familiennachzug über den Sudan in die Schweiz* (16 juni 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹²³ Ethiopian Review, *The Eritrean Regime's Shoot-To-Kill Policy Gone Amuck* (12 december 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011). Zie voorts § 3.4.9 'Moorden en buitengerechtigde executies' en § 4.1.2 'Vluchtelingen uit Eritrea'.

¹²⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹²⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 4.1.3.2 'Gedwongen terugkeer'.

¹²⁶ Betrokkenen dienen daartoe bij de Eritrese vertegenwoordiging een formulier in te vullen.

¹²⁷ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Afrol News, *Eritrea "intimidates emigrants into paying tax"* (www.afrol.com, 4 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Eritreeërs, woonachtig in het buitenland, worden geacht 2% van hun inkomen af te dragen aan de Eritrese overheid. Om van Eritrese overheidsdiensten gebruik te kunnen maken

Veel Eritrese burgers steken illegaal de grens met Soedan over. Eenmaal in Soedan is het echter wel mogelijk bij de Eritrese ambassade in Khartoem een paspoort te verkrijgen. Alvorens het paspoort wordt afgegeven, moeten betrokkenen een verklaring ondertekenen, waarin men de Eritrese regering om excuses vraagt de grens illegaal te hebben overschreden. De verklaring wordt samen met de paspoortaanvraag naar de immigratiedienst van Eritrea in Asmara gestuurd. Die geeft dan een paspoort uit, dat kan worden afgehaald op de Eritrese ambassade in Khartoem. Naar verluidt kan de regering vervolgens 2% belasting van het salaris innen. Het paspoort van de Eritrese ambassade in Khartoem is gemakkelijk herkenbaar, omdat er geen uitreisvisum in staat. Dit betekent dat men gesignaleerd staat en mogelijk kan worden ondervraagd bij terugkeer naar Eritrea. Voor zover bekend ondervindt betrokkene doorgaans geen hinder bij terugkeer als aan hogergenoemde vereisten (spijtverklaring en 2% belasting) is voldaan.

3.4.5 *Rechtsgang*

De rechterlijke macht in Eritrea is formeel onafhankelijk. In de praktijk staat zij echter onder invloed van de uitvoerende macht. De rechtbanken hebben voorts te kampen met gebrek aan gekwalificeerd personeel en aan adequate infrastructuur. Door de mobilisatie van dienstplichtigen is de personele capaciteit van de rechtbanken afgenomen. Als gevolg hiervan lopen veel processen vertraging op. Veel zaken van personen die om politieke redenen of redenen van 'nationale veiligheid' zijn gearresteerd en gedetineerd, komen nooit voor de rechter.¹²⁸

3.4.5.1 *Special Courts*

Eritrea kent naast civiele rechtbanken ook bijzondere rechtbanken (*special courts*). Volgens de Eritrese autoriteiten vormen deze rechtbanken een onderdeel van een overgangssituatie en zullen zij in de loop van de tijd verdwijnen. De rechtbanken waren aanvankelijk in 1996 opgericht om delicten als corruptie en machtsmisbruik te bestrijden, maar gaandeweg werd het mandaat uitgebreid met andere strafzaken, waaronder zware misdrijven. Ook worden zij gebruikt om dissidenten te berechten. Zij staan buiten het reguliere rechtssysteem en vallen buiten de jurisdictie van het Hooggerechtshof. De rechters zijn niet gebonden aan het Wetboek van Strafrecht.¹²⁹

of eigendom te kunnen bezitten in Eritrea is het noodzakelijk om de 2% inkomstenbelasting te betalen. De Eritrese vertegenwoordigers in het buitenland zijn verantwoordelijk voor het innen van deze 'vrijwillige' 2% belasting en het opstellen van verklaringen terzake.

¹²⁸ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 2.2.3 'Rechterlijke macht'.

¹²⁹ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), IJD, *Eritrea's Not So Special Court* (11 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

De procureur-generaal beslist, wanneer een zaak door een bijzondere rechtbank dient te worden behandeld. De processen vinden plaats achter gesloten deuren en het recht op hoger beroep en het recht op juridische bijstand zijn hier niet van toepassing. De bijzondere rechtbanken zijn ook gemandateerd om uitspraken van civiele rechtbanken, inclusief de Hoge Raad, te herroepen. De rechters bij de bijzondere rechtbanken worden benoemd door de president zonder bepaalde vereisten met betrekking tot juridische scholing en competentie. De meeste rechters bij deze rechtbanken zijn voormalige legerofficieren en vroegere EPLF-commandanten. Zij worden door velen als een verlengstuk van de regering gezien.¹³⁰

3.4.6 Arrestaties en detenties

De grondwet verbiedt willekeurige arrestaties en detenties, maar in de praktijk komen deze in Eritrea op grote schaal voor. Het gebeurt geregeld dat arrestanten langer dan de wettelijk vastgestelde 28 dagen zonder aanklacht worden vastgehouden. Vaak worden in hechtenis genomen personen niet meteen binnen de gestelde 48 uur geïnformeerd over de aanklacht. Meestal is er geen toegang tot juridische bijstand en mag ook geen bezoek worden ontvangen. Naar verluidt is er sprake van mishandeling van gedetineerden en zijn de leefomstandigheden in detentie slecht. Als gevolg hiervan zouden gedetineerden zijn overleden.¹³¹

Hoewel de Eritrese regering ontkent personen om politieke redenen gevangen te houden, zouden honderden echter om redenen van 'nationale veiligheid' vastzitten. Het gaat hierbij onder meer om mensen die kritiek hebben geuit op de regering of die verweten worden contacten te onderhouden met oppositiebewegingen in het buitenland. Daarnaast betreft het mensen die op grond van hun geloofsovertuiging of hun onafhankelijke journalistieke activiteiten in hechtenis zijn genomen. Velen van hen worden op onbekende plaatsen vastgehouden zonder aanklacht, zonder contact met de buitenwereld en zonder tenlastelegging of rechtszaak. De meeste arrestaties worden door de Eritrese autoriteiten niet bekend gemaakt. Wanneer familieleden van gedetineerden naar een arrestatie informeren of hierover contact opnemen met een mensenrechtenorganisatie, bestaat de kans dat ook zij worden opgepakt.¹³²

3.4.6.1 Situatie in gevangenissen

Het is moeilijk precieze informatie te verkrijgen over de situatie in de

¹³⁰ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), IIJD, *Eritrea's Not So Special Court* (11 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹³¹ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹³² ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), RWB, *Predators of Press Freedom: Eritrea – Issaias Afeworki* (3 mei 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

gevangenissen, aangezien geen enkele (mensenrechten)organisatie toegang heeft tot de detentiecentra in Eritrea. Naar verluidt blijken de leefomstandigheden in de Eritrese gevangenissen zwaar. Gevangenen verblijven vaak in overvolle, soms ondergrondse, cellen met nauwelijks daglicht en voldoende ventilatie, weinig voedsel, geen schoon drinkwater, slechte hygiëne en vrijwel geen medische voorzieningen. Gevangenen die in vrachtcontainers worden gedetineerd, verblijven daar vrijwel 24 uur per dag. Geregeld overlijden mensen in detentie als gevolg van de slechte omstandigheden. Gevangenisbezoek is veelal verboden en het komt voor dat familie niet van een detentie in kennis wordt gesteld.¹³³

Er zou in Asmara een jeugdgevangenis bestaan, maar veelal worden minderjarigen tezamen met volwassenen vastgehouden. Personen die wachten op berechting, worden in de regel samen met al veroordeelden gedetineerd. Het komt voor dat gevangenen buiten de detentiecentra onder bewaking (weg)werkzaamheden verrichten. Voor zover bekend vonden er gedurende de verslagperiode geen ontsnappingen plaats.¹³⁴

Volgens onbevestigde berichtgeving zouden er zich in Eritrea meer dan 300 detentiecentra bevinden. Van de meeste is de locatie niet bekend.¹³⁵ Personen die om politieke redenen of om redenen van nationale veiligheid zijn gearresteerd, worden vaak vastgehouden in niet-officiële gevangenissen, verspreid over het hele land. Deze detentiecentra worden bestuurd door de militaire of de binnenlandse veiligheidsdienst. Een aantal van deze detentiecentra is ondergronds. Militairen en dienstplichtigen worden in de regel vastgehouden in militaire gevangenissen en zogenaamde 'rehabilitatiecentra' binnen legereenheden. Ook wordt naast reguliere gevangenissen op grote schaal gebruik gemaakt van vrachtcontainers om het toenemend aantal gevangenen te huisvesten of te bestraffen. Er zijn berichten dat de veiligheidsdiensten ook zogenaamde 'safe houses' (geheime verblijfplaatsen) gebruiken voor korte detenties en ondervragingen.¹³⁶

3.4.7 Mishandeling en foltering

Eritrea is geen partij bij het Internationale Verdrag tegen Marteling en Andere Wrede en Onmenselijke Behandeling of Bestrafing. Het Eritrese Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) verbiedt evenwel wrede, onmenselijke en vernederende behandelingen of bestraffingen, alsmede foltering. In de praktijk wordt dit verbod niet nageleefd. Er zijn veel berichten van mishandeling en foltering van gevangenen, vooral tijdens

¹³³ UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), Nederlands Dagblad, *Twee christenen sterven in militair kamp in Eritrea* (5 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹³⁴ HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹³⁵ UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011) en US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011). Zie voorts § 5.2 'Detentie- en trainingscentra in Eritrea' (Bijlagen).

¹³⁶ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

verhoren. Het komt herhaaldelijk voor dat gevangenen eenmalig of gedurende langere tijd worden vastgebonden in ongemakkelijke posities of lange tijd worden blootgesteld aan de brandende zon. Ook worden zij soms in eenzame opsluiting vastgehouden in kleine ondergrondse strafcellen.¹³⁷

Naast fysieke mishandeling wordt melding gemaakt van psychische mishandeling in detentiecentra (bijvoorbeeld geestelijke uitputting door constant de celdeur open en dicht te doen alsof de gevangene ondervraagd gaat worden, of het onthouden van voedsel en medische verzorging of geen familiebezoek mogen ontvangen). Sommige bronnen maken naast systematische mishandeling ook melding van persoonlijke willekeur bij commandanten van detentiecentra. Er zijn berichten dat verschillende militaire rekruten en leden van religieuze minderheden als gevolg van mishandeling en foltering het leven lieten. Ook zou sprake zijn van seksueel misbruik van vrouwelijke dienstplichtigen en vrouwelijke scholieren door instructeurs. Aanklachten tegen en strafvervolgning van overheidsfunctionarissen wegens deze delicten vinden doorgaans niet plaats, omdat de autoriteiten over het algemeen niet bereid zijn dergelijke klachten in behandeling te nemen.¹³⁸

3.4.8 *Verdwijningen*

Gedurende de verslagperiode zou er sprake zijn van verdwijningen van Eritrese vluchtelingen en asielzoekers die gedwongen gerepatriëerd waren naar Eritrea. De autoriteiten beweren dat zij allen naar hun familie zouden zijn teruggekeerd, maar uit reacties van familieleden blijkt dat diversen worden vermist. Veelal zou het mannen en vrouwen betreffen die geen dienstplicht hebben vervuld. Volgens *Reporters Without Borders* zou in de verslagperiode ook een aantal gevangen genomen journalisten zijn verdwenen.¹³⁹

3.4.9 *Moorden en buitengerechtelijke executies*

Er zijn berichten van executies van personen, onder wie ook kinderen, die illegaal de grens met Soedan en Ethiopië proberen over te steken. Grenswachten zouden orders hebben om gericht te schieten ('*shoot-to-kill*'). Politie, leger en veiligheidsdiensten zijn geautoriseerd om dodelijk geweld te gebruiken tegen personen die weerstand bieden of vluchten tijdens

¹³⁷ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report – Eritrea* (13 september 2011).

¹³⁸ ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹³⁹ RWB, *Journalists still hunted down nine years after September 2001 purges* (17 september 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 4.1.3.2 'Gedwongen terugkeer'.

zoektochten naar deserteurs en dienstplichtontduikers. Er zijn berichten dat jonge mannen en vrouwen tijdens razzia's zijn gedood.¹⁴⁰

3.4.10 Doodstraf

Formeel kent Eritrea de doodstraf, maar in de praktijk is deze, voor zover bekend, niet meer uitgesproken. Ook zijn er geen aanwijzingen dat de doodstraf is toegepast binnen het militaire strafrecht. Naar verluidt zouden sinds de onafhankelijkheid in 1993 geen doodvonnissen zijn voltrokken.¹⁴¹

3.4.11 Mensenhandel

Volgens de wet is mensenhandel in Eritrea verboden. In de praktijk komt mensenhandel desondanks voor. Slachtoffers zijn veelal mannen, vrouwen en kinderen die worden onderworpen aan (seksuele) uitbuiting en gedwongen arbeid, vooral in relatie tot het vervullen van de nationale dienstplicht. Er zijn meldingen dat sommige dienstplichtigen gedwongen worden om privéwerkzaamheden voor legerofficieren of arbeid voor staatsbedrijven te verrichten tegen lage of geheel geen vergoedingen. Voor de legerleiding en vaak onderbetaalde (veiligheids)ambtenaren is dit een zeer lucratieve aangelegenheid. De Eritrese regering doet voor zover bekend nauwelijks moeite om mensenhandel en -uitbuiting te voorkomen en schuldigen te vervolgen. Veel Eritreeërs vluchten de grens over, voornamelijk naar Soedan en Ethiopië, wat hen door de illegale status weer kwetsbaar maakt voor commerciële uitbuiting buiten Eritrea.¹⁴²

Eritrea staat op de *Tier 3 Watchlist*, wat inhoudt dat het land niet volledig voldoet aan de minimumnormen voor het tegengaan van mensenhandel en ook geen grote inspanningen hiertoe verricht.¹⁴³

¹⁴⁰ Ethiopian Review, *The Eritrean Regime's Shoot-To-Kill Policy Gone Amuck* (12 december 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2010 – Eritrea* (18 augustus 2011) en Reuters, *Eritrea says rights group Amnesty plotting unrest* (9 september 2011).

¹⁴¹ Death Penalty Worldwide, *Death Penalty Database Search – State of Eritrea* (24 februari 2011), AI, *Death Sentences and Executions 2010* (28 maart 2011), Hands off Cain, *Country status on the death penalty* (www.handsoffcain.info, 8 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁴² UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), NRC Next, *Boot migranten kapseist bij eiland Lampedusa* (7 april 2011), Nederlands Dagblad, *Italië maakt arbeidsmigranten Europees probleem* (19 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Schweizerische Flüchtlingshilfe, *Eritrea: Entführungen im Sudan* (3 mei 2011), Africa News, *World Fails Refugees* (12 mei 2011), BBC News, *Eritreans being tortured in Egypt's Sinai for ransom* (13 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011), US Department of State, *2011 Trafficking in Persons Report – Eritrea* (27 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of Labor, *2010 Findings on the Worst Forms of Child Labor – Eritrea* (3 oktober 2011). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen' en § 4.1.2 'Vluchtelingen uit Eritrea'.

¹⁴³ De *Tier Watchlist* is een door de Verenigde Staten gemaakte indeling (Tier 1, 2 en 3), waar landen in geplaatst worden met betrekking tot mensenhandel. Bij Tier 1 voldoet een land aan alle criteria van de door de VS opgestelde *Trafficking Victim Protection Act (TVPA)*; bij Tier 2 voldoet een land niet volledig aan de minimumnormen, maar verricht hiertoe wel aanzienlijke inspanningen; bij Tier 3 voldoet een land niet volledig aan de minimumnormen en spant zich hiertoe ook niet in (US Department of State, *Tiers: placement and guide for Tier 3 countries*, www.state.gov, 21 juli 2011).

3.5 Specifieke groepen

De wet voorziet in gelijke rechten voor alle burgers in Eritrea, ongeacht ras, geslacht, taal en sociale status. In de praktijk worden deze rechten niet altijd door de Eritrese overheid gewaarborgd.¹⁴⁴ Hieronder wordt nader ingegaan op de positie van vrouwen, minderjarigen, homoseksuelen, etnische groepen, dienstplichtigen en in Eritrea verblijvende Ethiopiërs.

3.5.1 *Vrouwen*

Sinds de onafhankelijkheid in 1993 probeert de Eritrese overheid de situatie van vrouwen te verbeteren, onder meer met behulp van bepalingen opgenomen in de strafwet. Het probleem is echter dat de uitvoering van de wet niet afdoende is en dat er weinig controle op de uitvoering aanwezig is. Hierbij spelen traditionele, patriarchale normen en waarden een belangrijke rol. In de praktijk bekleedt de vrouw veelal een ondergeschikte positie en blijft de man bevoordeeld waar het gaat om onderwijs, werk en inkomen, vooral op het platteland.¹⁴⁵

3.5.1.1 *Maatschappelijke positie*

Enkele verworvenheden, die mede het gevolg zijn van de rol van vrouwen in de onafhankelijkheidsstrijd, zijn opgenomen in de Eritrese overgangswetgeving. Zo is 30% van de parlementszetels gereserveerd voor vrouwen, terwijl zowel mannen als vrouwen mogen meedingen naar de resterende zetels. Er zijn vier vrouwelijke ministers (Arbeid en Sociale Zaken, Justitie, Toerisme en Volksgezondheid). Vrouwen zijn juridisch volledig handelingsbekwaam en ook anderszins formeel gelijkgesteld aan mannen. Vrouwen kunnen net als mannen vanaf hun 18^e jaar geheel zelfstandig een identiteits- of reisdocument aanvragen en verkrijgen. Net als mannen zijn vrouwen dienstplichtig.¹⁴⁶ Internationale vrouwendag is in Eritrea een officiële vrije dag.¹⁴⁷

3.5.1.2 *(Seksueel) geweld*

Geweld tegen vrouwen, vooral huiselijk geweld en verkrachting, blijkt in Eritrea veelvuldig voor te komen. Huiselijk geweld is in Eritrea weliswaar strafbaar, maar wordt door vrouwen vaak niet naar buiten gebracht vanwege sociale druk. De meeste zaken worden binnen de familie of overeenkomstig traditioneel recht opgelost. Er zijn juridische adviseurs, verbonden aan de vrouwenbeweging *National Union of Eritrean Women*

¹⁴⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁴⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁴⁶ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

¹⁴⁷ All Africa.com, *Eritrea: March 8 – International Women's Day Commemorated Colorfully* (8 maart 2011).

(*NUEW*), die op verzoek kunnen bemiddelen bij het oplossen van huiselijke problemen. Bij ernstige zaken van huiselijk geweld bestaat de mogelijkheid de rechter in te schakelen. Als het tot een proces komt, volgt hierop zelden een veroordeling. De achterliggende redenen liggen dikwijls in culturele tradities. Het vragen van advies of het doen van aangifte wegens geweld in huiselijke kring, door derden of door overheidsfunctionarissen komt dan ook vrijwel niet voor.¹⁴⁸

Verkrachting geldt in Eritrea als een misdrijf. De strafmaat varieert voor aanranding van zes maanden tot acht jaar gevangenisstraf, voor verkrachting tot tien jaar en voor groepsverkrachting tot vijftien jaar. Niet duidelijk is of verkrachting binnen het huwelijk strafbaar is. De wet kent hiervoor geen bepaalde strafmaat. De politie doet de zaak vaak af als *domestic affair*, die in familiekring moet worden opgelost. De Eritrese autoriteiten stimuleren verkrachters doorgaans om met het slachtoffer te trouwen. Het is niet bekend hoeveel vrouwen in Eritrea slachtoffer zijn van seksueel geweld, mede doordat niet of nauwelijks aangifte wordt gedaan.¹⁴⁹

3.5.1.3 Female Genital Mutilation (FGM)

Hoewel *Female Genital Mutilation (FGM)* (genitale verminking) in Eritrea sinds maart 2007 is verboden, komt het overal in het land voor en in vrijwel alle gemeenschappen, zowel in moslim- als in christengemeenschappen.¹⁵⁰ Besnijdenis vindt doorgaans in familieverband plaats. De leeftijd waarop FGM in Eritrea wordt uitgevoerd, is afhankelijk van de etnische groep waartoe men hoort. Veelal ondergaan meisjes van vijf jaar of jonger FGM. De redenen voor FGM zijn meestal gebaseerd op traditie. De maatschappelijke druk om genitale verminking toe te passen is nog altijd groot, vooral in rurale gebieden. Vrouwen en meisjes die niet besneden zijn, worden vaak hun hele leven beschouwd als *social outcast*. In hoeverre ouders hun dochter aan deze druk willen en kunnen onttrekken, hangt af van factoren als opleidingsniveau en de mate van bereidheid tot openstelling voor andere culturen. In de stedelijke gebieden is er meer kans om aan controle van de familie te ontkomen; op het platteland bestaat deze mogelijkheid vrijwel niet.¹⁵¹

¹⁴⁸ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁴⁹ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁵⁰ Proclamation 158/2007, *A Proclamation to Abolish Female Circumcision* (20 maart 2007), BBC News, *Eritrea bans female circumcision* (4 april 2007), New Scientist/AFP, *Female genital mutilation banned in Eritrea* (5 april 2007), IRIN, *Eritrea: Government outlaws female genital mutilation* (5 april 2007), UN Human Rights Council, *Report of the working group on the universal periodic review – Eritrea* (4 januari 2010) en Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011).

¹⁵¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), UNICEF, *Commemorating the ban on female genital mutilation in Eritrea* (22 februari 2010), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

FGM is een verzamelnaam voor verschillende ingrepen aan de vrouwelijke geslachtsdelen en kan in vier vormen worden onderscheiden¹⁵²:

1. gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris (*clitoridectomie*);
2. gedeeltelijke of totale verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen, met of zonder verwijdering van de grote schaamlippen (*excisie*);
3. vernauwen van de vaginale opening door wegsnijden en aan elkaar hechten van de kleine schaamlippen en/of de grote schaamlippen, met of zonder verwijdering van de clitoris (*infibulatie*);
4. alle andere schadelijke handelingen aan de vrouwelijke geslachtsorganen om niet-medische redenen, zoals prikken, piercing, kerven, schrapen en wegbranden.

In Eritrea worden vooral de vormen twee (ongeveer 45%) en drie (ongeveer 40%) toegepast. In de laaglanden en daar vooral op het platteland vindt (re-)infibulatie plaats. Re-infibulatie na een bevalling is gebruikelijk, maar komt langzaam minder voor. Bij een bevalling in het ziekenhuis moeten vrouwen een verklaring tekenen dat zij zich niet opnieuw laten besnijden. Probleem is echter dat veel vrouwen niet in een ziekenhuis bevallen. Andere gevallen van re-infibulatie dan na een bevalling zijn niet bekend.¹⁵³

Naar schatting zou ruim 90% van alle vrouwen in Eritrea, hetzij als baby, hetzij later in hun jeugd, enigerlei vorm van genitale verminking hebben ondergaan. De Eritrese autoriteiten voeren een actief ontmoedigingsbeleid. Een voorbeeld hiervan is een proclamatie tegen vrouwenbesnijdenis die de overheid in maart 2007 heeft bekrachtigd. Hierdoor kan FGM bestraft worden met een gevangenisstraf van 2 tot 3 jaar en een boete van 5.000 tot 10.000 Nakfa. Indien besnijdenis de dood tot gevolg heeft, kan een gevangenisstraf van 5 tot 10 jaar worden opgelegd. Iemand die helpt bij of aanmoedigt tot FGM riskeert een gevangenisstraf van 6 maanden tot 1 jaar en een boete van 3.000 Nakfa. Er zijn geen gevallen bekend van vrouwen/meisjes of ouders die aangifte hebben gedaan tegen genitale verminking. Voor zover bekend heeft er gedurende de verslagperiode geen veroordeling plaatsgehad wegens het plegen van FGM.¹⁵⁴

In haar strijd tegen FGM werkt de overheid samen met de *National Union of Eritrean Women (NUEW)*, de *National Union of Eritrean Youth and Students (NUEYS)* en enkele internationale organisaties als het *United Nations Population Fund (UNFPA)* en het *United Nations Children's Fund (UNICEF)*. Op verschillende administratieve niveaus zijn er ongeveer 600 anti-FGM-comités in Eritrea actief. Deze comités houden zich bezig met voorlichting, training en bewustwording onder de bevolking in de regio's. Zij sluiten zich zoveel mogelijk aan bij traditionele structuren. Een belangrijk onderdeel van de campagne is het bekendheid geven aan de proclamatie tegen FGM. De

¹⁵² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008) en PATH, *Female Genital Mutilation – The Facts* (www.path.org, 22 juli 2011).

¹⁵³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), PATH, *Female Genital Mutilation – The Facts* (www.path.org, 22 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁵⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

doelstelling van de Eritrese autoriteiten is een reductie van FGM met 30% in 2011 ten opzichte van 2007.¹⁵⁵

3.5.2 *Minderjarigen*

De leefomstandigheden voor kinderen van ontheemden en straatkinderen zijn over het algemeen slecht, bijvoorbeeld waar het gaat om kleding, huisvesting, voedsel, onderwijs, geweld en seksueel misbruik. Het aantal straatkinderen is gering. Binnen het Ministerie van Arbeid en Welzijn is een speciale afdeling Kinderzaken ingesteld om te adviseren over en toezicht te houden op de rechten en het welzijn van kinderen.¹⁵⁶

3.5.2.1 *Meerderjarigheid*

Volgens het Eritrese burgerlijk recht (de *Transitional Civil Code*) bereikt men op 18-jarige leeftijd de meerderjarigheid. Ook kan de formele meerderjarigheid worden bereikt door een huwelijk. Hoewel officieel het burgerlijk recht geldt, prevaleert in de praktijk het gewoonterecht, vooral in landelijke gebieden. Het gewoonterecht omtrent minder- en meerderjarigheid verschilt per regio en per etnische groep. Zo wordt in bepaalde gemeenschappen een jongen 'meerderjarig' als de gemeenschap hem als voldoende volwassen beschouwt, hetgeen tussen de 13 en 20 jaar kan zijn. Vanaf dat moment participeert hij als meerderjarige in die gemeenschap.¹⁵⁷

Minderjarigen mogen in het huwelijk treden, mits het een vrijwillige overeenkomst is en de ouders of voogd toestemming hebben gegeven. In de praktijk komt het voor dat meisjes worden uitgehuwelijkt in de leeftijd vanaf 13 jaar. In Eritrea is ongeveer 46% van de gehuwde meisjes jonger dan 18 jaar. Vooral onder moslims wordt vaak jong getrouwd. In bepaalde etnische groepen, zoals de Nara, is trouwen pas toegestaan als de vrouw 18 en de man 20 jaar oud is.¹⁵⁸

3.5.2.2 *Alleenstaande minderjarigen*

In eerste instantie wordt getracht alleenstaande minderjarigen te herenigen met hun familie (*extended family*). Deze familie wordt door de lokale kantoren van het Ministerie van Arbeid en Welzijn opgespoord. Ook is plaatsing bij een andere gastfamilie mogelijk. Indien het kind bij een familie geplaatst wordt, krijgt de ontvangende familie economische steun. De financiële situatie van de families wordt in ogenschouw genomen; arme families krijgen hulp, bijvoorbeeld in de vorm van vee (kippen, schapen,

¹⁵⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), UNICEF, *Commemorating the ban on female genital mutilation in Eritrea* (22 februari 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁵⁶ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁵⁷ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁵⁸ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

kamelen) of bij het opzetten van kleine bedrijfjes. Zij krijgen geen contant geld. De tegenwaarde van de ondersteuning per familie bedraagt maximaal 10.000 Nakfa (circa € 495 / US\$ 670).¹⁵⁹

Indien geen familie is gevonden, dan worden alleenstaande kinderen in groepshuizen geplaatst. Deze groepshuizen worden door tien tot twaalf kinderen bewoond. De huizen zijn geplaatst in woongemeenschappen en zien eruit als gewone woonhuizen. Zij worden geleid door 'moeders' die een training van drie maanden hebben gekregen. De kinderen worden in tehuizen geplaatst in het gebied waar zij vandaan komen. Kinderen tot 18 jaar kunnen in deze groepshuizen verblijven.¹⁶⁰ Een andere mogelijkheid is adoptie door buitenlandse families. Het aantal adopties is de afgelopen jaren echter beperkt gebleven tot enkele honderden.¹⁶¹

Eritrea kent een aantal weeshuizen, zowel van overheidswege als privaat. De Eritrese overheid beschouwt weeshuizen als een laatste opvangmogelijkheid. In de weeshuizen verblijven veelal kinderen in de leeftijd van 1 tot 18 jaar. Zij worden er doorgaans goed verzorgd. UNICEF oordeelt positief over het Eritrese systeem van opvang van weeskinderen. Inmiddels zijn de meeste weeskinderen echter bij families ondergebracht. Er zijn geen gegevens bekend over de opvang van terugkerende alleenstaande minderjarigen.¹⁶²

3.5.2.3 *Kindsoldaten*

In principe geldt de nationale dienstplicht voor mensen van 18 jaar en ouder. De Eritrese regering ontkent rekrutering van minderjarigen, maar sluit niet uit dat er fouten kunnen worden gemaakt als gevolg van onbekendheid met de leeftijd van rekruten door het ontbreken van een systematische geboorteregistratie. Het is dus mogelijk dat minderjarigen vanwege geen of onjuiste identiteitspapieren in het leger terechtkomen. Over actieve rekrutering van minderjarigen zijn geen gegevens bekend.¹⁶³ Alle middelbare scholieren, ook die jonger zijn dan 18 jaar, brengen hun twaalfde leerjaar door in Sawa, waar zij onder meer een militaire basistraining krijgen. In de regel gaat men hierna in dienst, voor zover men niet geselecteerd wordt voor vervolg (beroeps)onderwijs.¹⁶⁴

3.5.2.4 *Kinderarbeid*

Wat betreft arbeid in loondienst stelt de Eritrese wetgeving dat kinderen onder de 14 jaar niet mogen werken, terwijl in de leeftijd van 14 tot 18 jaar bepaalde beperkingen gelden. Enkele van deze beperkingen zijn dat kinderen in die leeftijdscategorie slechts mogen werken van zes uur 's ochtends tot zes uur 's avonds, en in dat tijdsbestek maximaal zeven uur.

¹⁵⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁶⁰ De kinderen die in de groepshuizen verblijven, worden voorzien van een beroepsopleiding (*vocational training*) en eventueel voorbereid op hoger onderwijs.

¹⁶¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁶² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁶³ US Department of Labor, *2010 Findings on the Worst Forms of Child Labor – Eritrea* (3 oktober 2011).

¹⁶⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 3.5.5 'Dienstplichtigen'.

Bovendien is het niet toegestaan dat zij zware voorwerpen tillen, in contact komen met giftige chemicaliën of met gevaarlijke machines werken. In de praktijk wordt de wetgeving echter onvoldoende nageleefd en komt gedwongen kinderarbeid in Eritrea veelvuldig voor.¹⁶⁵

3.5.2.5 Onderwijs

Primair openbaar onderwijs is kosteloos en verplicht in de leeftijd van 7 tot 13 jaar. Circa 47% van de kinderen in de leerplichtige leeftijd volgt daadwerkelijk primair onderwijs. Redenen voor dit vrij lage percentage kunnen zijn dat de ouders uniformen, schoolbenodigdheden en vervoerskosten zelf moeten betalen. Ongeveer 20% volgt middelbaar onderwijs. Op het platteland verlaten veel kinderen, vooral meisjes, al vroeg het onderwijs om thuis of op het land te gaan werken. De overheid, hierin bijgestaan door UNICEF, stimuleert op verschillende manieren dat meer jongeren onderwijs gaan volgen, onder andere door het verstrekken van beurzen en extra voedsel op scholen.¹⁶⁶

3.5.3 Homoseksuelen

Op homoseksualiteit rust in Eritrea een groot taboe. Homoseksualiteit is vanuit maatschappelijk oogpunt gezien moreel onaanvaardbaar voor de Eritrese bevolking en wordt dan ook zelden openlijk beleden of gepraktiseerd. Het zou leiden tot maatschappelijke discriminatie en uitstoten uit de gemeenschap, familie en vriendenkring. Homoseksuele handelingen voltrekken zich dan ook doorgaans achter gesloten deuren en in de privésfeer. Het is mogelijk dat personen van wie een homoseksuele geaardheid vermoed wordt, in een sociaal isolement terecht komen.¹⁶⁷

Het Eritrese Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) verbiedt expliciet het verrichten van seksuele handelingen met iemand van hetzelfde geslacht.¹⁶⁸ De formele strafmaat voor deze handelingen is tien dagen tot drie jaar gevangenisstraf. In de praktijk komt het hoogst zelden tot een juridische vervolging en strafoplegging. Zaken die wel tot juridische vervolging leiden, worden in strikte beslotenheid afgewikkeld. Vonnissen worden niet gepubliceerd en besluiten tot strafoplegging en wijze van strafvoltrekking zijn strikt vertrouwelijk. Voor zover bekend krijgen homoseksuelen geen bescherming van de overheid tegen discriminatie en eventueel geweld. In Eritrea zijn geen organisaties actief die openlijk opkomen voor de belangen van homoseksuelen.¹⁶⁹

¹⁶⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of Labor, *2010 Findings on the Worst Forms of Child Labor – Eritrea* (3 oktober 2011).

¹⁶⁶ UNICEF, *Complementary education programme puts children back to school in Eritrea* (23 november 2010), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁶⁷ Afrol News, *Homosexuality "against Eritrean values"* (26 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁶⁸ Artikel 600 lid 1 luidt als volgt: "Whosoever performs with another person of the same sex an act corresponding to the sexual act, or any other indecent act, is punishable with simple imprisonment".

¹⁶⁹ Afrol News, *Homosexuality "against Eritrean values"* (26 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection*

3.5.4 *Etnische groepen*

De bevolking van Eritrea bestaat uit negen etnische groepen met ieder een eigen taal. De verstandhouding tussen de bevolkingsgroepen is over het algemeen goed. Voor zover bekend zijn er geen gewelddadigheden tussen de verschillende stammen. Er is echter wel sprake van enige dominantie van de Tigrinya, de grootste bevolkingsgroep (50%).¹⁷⁰

Ten aanzien van de Kunama, die cultureel als verschillend van de andere etnische groepen worden gezien, zijn er berichten die duiden op een kwetsbare positie. De Kunama worden door sommige Eritreeërs beschouwd als onontwikkelde mensen. Zij worden verdacht van collaboratie met Ethiopische troepen tijdens de tijdelijke bezetting van hun woongebied (mei/juni 2000). Volgens de Eritrese autoriteiten zou Ethiopië de Kunama gebruiken om mijnen te leggen en gewapende overvallen te plegen. Veel van de mannen van deze gemeenschap zijn over de grens met Ethiopië gevlucht, terwijl hun gezinnen achterbleven. Zij vrezen voor represailles van de zijde van de Eritrese autoriteiten. Hoewel er sprake is van maatschappelijke discriminatie en marginalisering van de Kunama, is er geen bewijs van systematische discriminatie of vervolging door de Eritrese autoriteiten van de Kunama als etnische groep.¹⁷¹

3.5.5 *Dienstplichtigen*

Volgens de Wet op de Nationale Dienstplicht (*National Service Proclamation, no. 82/1995*) is in Eritrea elke man en vrouw in de leeftijd van 18 tot 50 jaar verplicht de nationale dienstplicht (*national service*) te vervullen. Er is sprake van actieve nationale dienstplicht en reserve militaire dienstplicht. Mannen in de leeftijd tot 40 jaar en vrouwen tot 27 jaar hebben de plicht om de actieve nationale dienstplicht te vervullen.¹⁷² Deze bestaat formeel uit zes maanden militaire training en twaalf maanden actieve militaire dienst en ontwikkelingstaken binnen de militaire strijdkrachten.¹⁷³ Eritrea beschikt over een leger van ongeveer 200.000 militairen en een reservestrijdmacht van ongeveer 120.000. De periode van achttien maanden kan wettelijk worden verlengd in geval van een nationale noodtoestand of algehele mobilisatie. Na het voltooien van de actieve

Needs of Asylum-seekers from Eritrea (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁷⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011). Zie ook § 2.1.3 'Bevolking' en § 2.1.4 'Taal'.

¹⁷¹ UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011).

¹⁷² Volgens diverse bronnen zouden de leeftijdsgrenzen zijn verhoogd tot 57 jaar voor mannen en 47 jaar voor vrouwen. Naar verluidt zou de actieve nationale dienstplicht gelden voor alle vrouwen (ongehuwd of gehuwd, met of zonder kinderen en van welke religie dan ook). In de praktijk zouden vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven, tijdelijk worden ontzien.

¹⁷³ Er zijn voor zover bekend drie militaire trainingskampen in Eritrea, te weten: Aderser, Sawa en Wi'a. Zie ook § 5.2 'Detentie- en trainingscentra in Eritrea' (Bijlagen).

ationale dienstplicht blijft men tot de leeftijd van 50 jaar als reservist dienstplichtig.¹⁷⁴

Formeel is de totale periode van de dienstplicht achttien maanden, maar in de praktijk dienen de meeste dienstplichtigen over het algemeen veel langer dan die periode (soms zelfs meer dan tien jaar). De Eritrese autoriteiten rechtvaardigen het de facto open einde van de nationale dienstplicht onder verwijzing naar het grensconflict met Ethiopië (voortdurende 'no-war-no-peace' situatie). Het komt ook voor dat dienstplichtigen pro forma dienstplichtig blijven, maar feitelijk terugkeren naar hun burgerbaan. Zij verdienen dan het salaris van een dienstplichtige van ongeveer 360 Nakfa per maand (circa € 17 / US\$ 24). Het salarisverschil tussen de burgerbaan en de nationale dienstplicht vloeit direct in de staatskas.¹⁷⁵

In de praktijk vervullen dienstplichtigen tijdens hun actieve nationale dienstplicht niet alleen militaire taken, maar kunnen zij ook worden ingezet binnen de civiele sector, zoals bij werkzaamheden op het platteland, in de bouw of bij publieke werken en ontwikkelingsprojecten van de overheid. Hoog opgeleide personen worden meestal ingezet op ministeries of in andere ambtelijke diensten. Men heeft bij de instroom geen vrije keuze met betrekking tot de vorm van de inzet. Deze massale inzet van dienstplichtigen geschiedt in de gehele Eritrese economie. De betaling is laag en de werkzaamheden zijn vaak zwaar. Het is dienstplichtigen verboden het land te verlaten en van beroep te veranderen. Ook kan de plaats van legering dan wel tewerkstelling niet worden veranderd. Een overtreding van de regels op dit vlak kan leiden tot boetes en/of gevangenisstraf zonder dat daar een gerechtelijke procedure aan vooraf is gegaan. Pas na verkregen toestemming voor een bepaald reisdoel mogen dienstplichtigen binnen Eritrea vrij reizen.¹⁷⁶

Sinds eind 2003/begin 2004 dienen alle leerlingen in de leeftijd van 16/17 jaar het laatste schooljaar (*12th grade*) te voltooien op de *Warsay-Yikealo Secondary School* in Sawa. Dit twaalfde schooljaar begint met een week intensieve fysieke training, gevolgd door tien maanden regulier onderwijs op een campus waar de leerlingen naar school gaan en wonen. Na het reguliere schooljaar volgt voor de leerlingen die hiertoe fysiek in staat zijn de militaire training, die drie maanden duurt en eveneens in Sawa plaatsvindt maar op een andere locatie. Na afronding van dit laatste schooljaar vindt er selectie plaats op basis van de resultaten. Scholieren kunnen kiezen voor hun vervolgopleiding. De best gekwalificeerde leerlingen gaan door naar het hoger (technisch) beroepsonderwijs of naar de universiteit. Nog tijdens de studie hebben studenten de mogelijkheid hun militaire dienstplicht te vervullen. Dit betekent dat hun studieperiode

¹⁷⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁷⁵ HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report - Eritrea* (31 maart 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁷⁶ HRW, *World Report 2011 - Eritrea* (24 januari 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

mogelijk vijf jaar kan duren in plaats van de reguliere vier jaar. Bij afstuderen – dit geldt voor alle vormen van beroeps- en hoger onderwijs – ontvangen de studenten hun academische kwalificaties en worden zij gerekruteerd voor een baan bij de overheid in het kader van de nationale dienstplicht.¹⁷⁷

De Eritrese autoriteiten houden een registratiesysteem bij van alle onderdanen en houden toezicht over dienstplichtigen. Slechts bij het formele ontslag uit de militaire dienst ontvangt de dienstplichtige een bewijs van vervulde dienstplicht in de vorm van een speciale kaart of brief. Bij gebrek aan de desbetreffende afzwaibewijzen riskeert men aanhouding en vervolgens het opnieuw doorlopen van de dienstplicht. Er zijn behalve afzwaibewijzen geen andere documenten, waaruit blijkt dat een persoon zijn militaire dienstplicht heeft vervuld. Na de beëindiging van de militaire dienstplicht kan men opnieuw worden opgeroepen voor het volgen van militaire trainingen en volgens verschillende bronnen kan men voor mobilisatiedoeleinden weer worden gerekruteerd.¹⁷⁸

Bij vrijstelling van dienstplicht, bijvoorbeeld wegens medische ongeschiktheid (geestelijk en/of lichamelijk gehandicapt), ontvangt de dienstplichtige een bewijs van ontheffing. Vrijstelling op grond van religieuze of principiële bezwaren is niet mogelijk. Ook bestaat er bij gewetensbezwaren geen mogelijkheid voor alternatieve dienstplichtvervulling. Voor zover bekend is het voor iemand die zich wenst te onttrekken aan de dienstplicht niet mogelijk een familielid voor hem/haar dienstplicht te laten vervullen. Sinds november 2006 zijn priesters, seminaristen en andere religieuzen niet meer vrijgesteld van de dienstplicht. De meeste Jehova's getuigen weigeren dienstplicht op religieuze gronden. Een aantal moslims weigert eveneens dienstplicht, veelal vanwege het feit dat ook moslimvrouwen de nationale dienstplicht moeten vervullen.¹⁷⁹

Artikel 37 van de Wet op de Nationale Dienstplicht (*National Service Proclamation 82/1995*), alsmede de artikelen 296 tot en met 299 van het Wetboek van Strafrecht (*Eritrean Transitional Penal Code*) omvatten sancties voor het ontduiken van de dienstplicht. Bestrafing voor bijvoorbeeld het weigeren dienstplicht te vervullen, het zich niet melden voor de dienstplicht, opzettelijke provocatie van ongeschiktheid of frauduleuze ontduiking van dienstplicht varieert van zes maanden ('*simple imprisonment*') tot vijftien jaar ('*rigorous imprisonment*').¹⁸⁰

Overeenkomstig artikel 300 (1) van het Wetboek van Strafrecht kan voor desertie in vredestand maximaal vijf jaar gevangenisstraf worden opgelegd.

¹⁷⁷ Refugee Documentation Centre (Ireland), *Information on Sawa military camp in Eritrea where students are trained and attend classes as part of their 12th year in school. Information on how easy or hard it is for students to enter or exit Sawa military camp* (19 mei 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁷⁸ HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁷⁹ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011).

¹⁸⁰ HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

Indien desertie heeft plaatsgevonden tijdens mobilisatie of tijdens oorlog, dan kan overeenkomstig artikel 300 (2) een straf worden opgelegd van vijf jaar gevangenisstraf tot levenslang of, in het uiterste geval, de doodstraf.¹⁸¹

Geregeld worden georganiseerde invallen en razzia's (*giffas*) gehouden om dienstplichtontduikers en deserteurs op te pakken. De politie doorzoekt huizen, werkplekken en straten; mensen die verdacht worden van dienstplichtontduiking worden naar het politiebureau of een detentiecentrum gebracht, waar hun ID-kaarten worden gecontroleerd. Ook worden wegblokkades opgeworpen op de hoofdwegen. Er zijn berichten dat er door de militaire politie wordt geschoten op personen die tijdens documentencontroles proberen te ontsnappen.¹⁸²

In de praktijk worden dienstplichtontduikers, dienstweigeraars en deserteurs niet berecht, ook niet door de militaire rechtbank. In plaats daarvan worden zij zonder dat er een proces heeft plaatsgevonden bestraft. Straffen die worden opgelegd, zijn onder meer gedwongen tewerkstelling (in mijnen, bij wegenbouw), lijfstraffen¹⁸³ en detentie, gevolgd door basistraining (bij dienstplichtontduikers en dienstweigeraars) en actieve dienst. Dienstplichtontduikers en dienstweigeraars die worden opgepakt, worden in de regel direct naar het militaire trainings- en strafkamp Wi'a gestuurd, dat in een woestijnachtig, onherbergzaam gebied in de buurt van Assab aan de Rode Zee kust ligt.¹⁸⁴

De onzekerheid over de lange duur van de dienstplicht leidt tot grote weerstand onder de bevolking. Vele dienstplichtigen proberen de dienstplicht te ontlopen door onder te duiken, een vervalste ID-kaart te bemachtigen of te vluchten naar het buitenland. Ook blijven veel leerlingen zo lang mogelijk in de lagere klassen van de middelbare school zitten en halen zij opzettelijk lage cijfers om zo het vertrek naar Sawa uit te stellen. Sinds de oorlog met Ethiopië hebben duizenden deserteurs en andere Eritreeërs die de dienstplicht wilden ontlopen, asiel gezocht in Ethiopië en Soedan.¹⁸⁵

Familieleden (ouders, echtgenoten) van personen die de dienstplicht hebben ontdoken, lopen het risico te worden opgepakt en gedetineerd, soms voor langere tijd. Tegen betaling van een boete is het mogelijk vrij te komen. Deze boete kan oplopen tot 50.000 Nafka (ongeveer € 2.400 / US \$ 3.300).¹⁸⁶ Is het voor een familie niet mogelijk de opgelegde boete te betalen, dan kan grondbezit in beslag worden genomen. Ook kan het

¹⁸¹ HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁸² HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009), RDC (Ireland), *Treatment of military deserters and their families* (19 januari 2010), Ethiopian Review, *The Eritrean Regime's Shoot-To-Kill Policy Gone Amuck* (12 december 2010), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁸³ Een veel toegepaste lijfstraf is het langdurig vastbinden in pijnlijke posities, ook bekend als de 'helikopter' en de 'acht', met soms blijvend letsel tot gevolg. Gevangenen worden ook regelmatig geslagen en langdurig blootgesteld aan de zon of opgesloten in metalen scheepscontainers waar het extreem heet of extreem koud kan zijn.

¹⁸⁴ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), Freedom House, *The Worst of the Worst - Eritrea* (1 juni 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 5.2 'Detentie- en trainingscentra in Eritrea' (Bijlagen).

¹⁸⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁸⁶ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

voorkomen, dat sommige familieleden worden gedwongen zelf vervangende dienstplicht te vervullen in de plaats van het ondergedoken of gevluchte familielid.¹⁸⁷

Legaal in het buitenland verblijvende Eritreeërs worden niet opgeroepen voor het vervullen van hun dienstplicht. Echter, bij vrijwillige terugkeer moeten zij hieraan alsnog voldoen.

3.5.6 *Ethiopiërs in Eritrea*

Er verblijven naar schatting 16.000 tot 30.000 Ethiopiërs in Eritrea. Zij woonden er al ten tijde van de Eritrese onafhankelijkheid in 1993, maar hadden niet geopteerd voor de Eritrese nationaliteit, of waren na de Eritrese onafhankelijkheid naar Eritrea gekomen. In het kader van de algemene registratie van vreemdelingen werd in 1999 een begin gemaakt met de registratie van Ethiopiërs in Eritrea om legaal en niet-legaal verblijvende vreemdelingen te kunnen onderscheiden. Vanaf dat jaar dienden Ethiopiërs een verblijfsvergunning te hebben, welke verplichting nog steeds bestaat.¹⁸⁸

De in Eritrea wonende Ethiopische staatsburgers bevinden zich in een moeilijke positie. Zij mogen officieel wel werken (mits in het bezit van een verblijfsvergunning), maar alleen in de private sector. Deze sector bestaat echter nauwelijks meer. Bovendien zouden Eritreeërs uit angst voor repercussies terughoudend zijn om Ethiopiërs in dienst te nemen. Ethiopiërs mogen geen eigen bedrijf hebben.¹⁸⁹

Vele Ethiopiërs zouden over onvoldoende middelen van bestaan beschikken om jaarlijks hun verblijfsvergunning (600 Nakfa / circa € 30 / US\$ 40)¹⁹⁰ te verlengen en de boetes wegens overtreding daarvan (500 Nakfa / circa € 25 / US\$ 33)¹⁹¹ te betalen. Zonder verblijfsvergunning lopen zij een groot risico te worden opgepakt en in detentie te worden gehouden totdat aan de bovenvermelde voorwaarden is voldaan. Niet bekend is hoeveel personen het hier betreft en hoe lang zij worden gedetineerd.¹⁹²

In Eritrea bestaan hier en daar gemengde gevoelens jegens Ethiopiërs, mede vanwege het grensconflict. Echter, voor zover bekend, is er geen sprake van geweldplegingen ten opzichte van Ethiopiërs, noch van de zijde van burgers noch van de zijde van de autoriteiten. Er bestaat geen telefoonverkeer tussen Eritrea en Ethiopië. Het grensconflict heeft ertoe geleid dat veel families gedwongen uit elkaar zijn gegaan. Brieven van Ethiopiërs in Eritrea aan familie in Ethiopië worden vaak via de diaspora in Europa of de Verenigde Staten doorgestuurd.¹⁹³

¹⁸⁷ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁸⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Vanaf de leeftijd van 15 jaar dienen Ethiopiërs in Eritrea over een verblijfsvergunning te beschikken die elk jaar moet worden verlengd.

¹⁸⁹ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁹⁰ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

¹⁹¹ www.coinmill.com / the currency converter (30 november 2011).

¹⁹² US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁹³ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011).

De moeilijke leefomstandigheden voor Ethiopiërs gelden naar verluidt ook voor gemengd gehuwden, met name ingeval de man de Ethiopische nationaliteit heeft. Voor nieuwkomers (Ethiopische echtgenoten van een persoon met de Eritrese nationaliteit) zou gelden dat zij, net als andere werkzoekende buitenlanders, eerst over een werkvergunning moeten beschikken alvorens een verblijfsvergunning te kunnen krijgen. In afwachting daarvan zouden zij op basis van een toeristenvisum hooguit een maand in Eritrea mogen verblijven. Het aantal nieuwkomers uit Ethiopië is overigens zeer gering.¹⁹⁴

De status van nakomelingen uit gemengde huwelijken kan problematisch zijn, vooral als de vader Ethiopisch is. De nationaliteitswetgeving van zowel Eritrea als Ethiopië lijkt hen in principe de mogelijkheid te bieden het staatsburgerschap te verkrijgen, maar in de praktijk wordt dit vaak niet aangevraagd of verleend. Zowel in Ethiopië als in Eritrea verblijven personen die afkomstig zijn uit één van beide landen en die feitelijk stateloos zijn, bijvoorbeeld omdat hen in het ene land (Ethiopië) het staatsburgerschap is ontnomen en zij in het andere land (Eritrea) niet als staatsburger worden erkend. Om hoeveel personen het hier gaat, is niet bekend.¹⁹⁵

¹⁹⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁹⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011). Zie ook § 3.4.4.5 'Nationaliteit'.

4 Migratie

In dit hoofdstuk komen de migratiestromen van ontheemden en vluchtelingen van en naar Eritrea aan de orde, evenals de activiteiten van diverse internationale organisaties in Eritrea, waaronder UNHCR.

4.1 Migratiestromen

4.1.1 *Ontheemden*

Volgens diverse VN-organisaties zouden in de verslagperiode geen binnenlandse ontheemden meer in kampen verblijven en zouden zij inmiddels zijn teruggekeerd naar hun oorspronkelijke woongebieden of elders hervestigd. Organisaties als UNDP (*United Nations Development Programme*), UNICEF (*United Nations Children's Fund*) en UNHCR (*United Nations High Commissioner for Refugees*), alsmede het ICRC (*International Committee of the Red Cross*) hebben met toestemming van de regering hun steun verleend bij de opvang en hervestiging.¹⁹⁶

4.1.2 *Vluchtelingen uit Eritrea*

Jaarlijks vluchten duizenden Eritreeërs naar het buitenland, met name naar Ethiopië en Soedan.¹⁹⁷ Het betreft veelal jonge Eritreeërs die willen ontsnappen aan de vaak jarenlange dienstplicht. Andere redenen voor vertrek zijn de politieke en economische situatie in Eritrea alsook religieuze vervolging. Ook de gespannen situatie aan de grens met Ethiopië zorgt mogelijk voor een toename van het aantal Eritreeërs dat het land merendeels illegaal verlaat. Naast (doorgaans jonge) mannen vluchten ook steeds meer meisjes en vrouwen met kinderen. Eritrea behoort tot de top tien van landen waaruit vluchtelingen afkomstig zijn.¹⁹⁸

De vluchtelingen worden in Ethiopië en Oost-Soedan in vaak overbevolkte kampen opgevangen, waar zij beperkte humanitaire hulp van internationale organisaties ontvangen. In deze kampen laten de leefomstandigheden veelal te wensen over. Er is een tekort aan schoon drinkwater, voedsel, sanitaire voorzieningen en educatiemogelijkheden. Daarnaast verblijven

¹⁹⁶ IDMC, *Eritrea: IDP's returned or resettled but border tensions remain* (31 december 2010), IDMC, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2010 – Eritrea* (23 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), ICRC, *Annual Report 2010 – Eritrea* (mei 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

¹⁹⁷ Het vertrek van veel Eritreeërs naar het buitenland betekent niet alleen een *brain drain* voor het land, maar kan op termijn ook een demografisch probleem zijn.

¹⁹⁸ Poverty/World Development, *Top Ten Refugee Producing Nations* (26 november 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011), IRIN, *Eritrea-Sudan: Refugees battling for a better life* (1 juli 2011), UNHCR, *Young Eritreans in Ethiopia face future in limbo* (21 juli 2011), IRIN, *Eritrea-Ethiopia: "Silent crisis" as more Eritreans flee* (5 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en Reuters, *Eritrea says rights group Amnesty plotting unrest* (9 september 2011).

duizenden Eritrese vluchtelingen buiten de vluchtelingenkampen.¹⁹⁹ Een onbekend aantal trekt via Soedan door naar Libië en Tunesië en probeert vandaar uit Europa te bereiken.²⁰⁰ Een andere doorreisroute is via Egypte naar bijvoorbeeld Israël. Volgens UNHCR is voor veel vluchtelingen uit Eritrea terugkeer naar hun land geen reële optie. UNHCR pleit dan ook voor lokale integratie. In sommige gevallen is hervestiging in het buitenland de enige optie.²⁰¹

4.1.3 *Terugkerende vluchtelingen*

4.1.3.1 *Vrijwillige terugkeer*

In april 2000 kwamen de regeringen van Soedan en Eritrea en UNHCR tot een tripartiete overeenkomst, die het juridische kader vormde van een programma van terugkeer naar en integratie in Eritrea van terugkerende vluchtelingen. Sindsdien zijn meer dan 130.000 Eritrese vluchtelingen op vrijwillige basis met behulp van UNHCR vanuit Oost-Soedan naar Eritrea teruggekeerd, zowel vluchtelingen uit de burgeroorlog uit de jaren zeventig en tachtig als vluchtelingen uit de oorlog met Ethiopië in de jaren negentig van de vorige eeuw. Het ging hierbij veelal om personen die groepsgewijs en vooral vanwege de oorlog waren gevlucht.²⁰² De teruggekeerden werden door de autoriteiten gesteund in de vorm van toekenning van een stukje grond, wat geld, werktuig en gereedschap.

4.1.3.2 *Gedwongen terugkeer*

Gedurende de verslagperiode vond gedwongen terugkeer plaats van Eritreeërs vanuit landen waartoe zij hun toevlucht hadden gezocht, ondanks berichtgeving van diverse organisaties als *Amnesty International*, *Human Rights Watch* en *Reporters without Borders* over de risico's die zij na terugkeer lopen. Bij gedwongen terugkeer naar Eritrea loopt men kans op gevangenschap (voor onbepaalde tijd), mishandeling en foltering (soms de dood tot gevolg hebbend).²⁰³

¹⁹⁹ UN News Service, *UN welcomes Ethiopian policy to allow Eritrean refugees to live outside camps* (10 augustus 2010), IRIN, *Eritrea-Ethiopia: Refugees embrace life "out of camps"* (30 augustus 2010), HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), IRIN, *Eritrea-Sudan: Refugees battling for a better life* (1 juli 2011), UNHCR, *Eritrea – 2011 Regional Operations Profile – East and Horn of Africa* (www.unhcr.org, 2 augustus 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

²⁰⁰ Trouw, *Na de stilte voor de slachtoffers van Lampedusa moet de EU stappen zetten* (7 april 2011), Nederlands Dagblad, *Italië maakt arbeidsmigranten Europees probleem* (19 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011) en Africa News, *World Fails Refugees* (12 mei 2011).

²⁰¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011), UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011), UNHCR, *Eritrean refugees arrive in Romanian emergency transit centre from Tunisia* (20 april 2011), UNHCR, *Eritrea – 2011 Regional Operations Profile – East and Horn of Africa* (www.unhcr.org, 27 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

²⁰² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011).

²⁰³ AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), UN News Service, *UN agency dismayed by Sudan's deportation of Eritrean refugees* (18 oktober 2011), HRW, *Sudan: End Mass Summary Deportations of Eritreans* (25 oktober 2011) en AI, *Eritreans in Egypt at risk of forcible return* (2 november 2011).

Er waren berichten dat Soedan Eritrese vluchtelingen naar Eritrea zou hebben teruggestuurd. Volgens diverse bronnen zouden Soedanese en Eritrese geheime diensten samenwerken en een aantal duizend vluchtelingen uit verschillende opvangkampen in Oost-Soedan naar Eritrea hebben gedeporteerd, die bij terugkeer in Eritrea in verschillende gevangenissen of in één van de militaire trainings- annex strafkampen zouden zijn ondergebracht.²⁰⁴

Ook zouden er door Soedanese autoriteiten in Khartoem geregeld huiszoekingen plaatsvinden, waarbij gezocht wordt naar illegaal verblijvende vreemdelingen. Mensenrechtenorganisaties als *Amnesty International*, *Human Rights Watch* en *Reporters without Borders* meldde al eerder dat sinds juli 2007 een groot aantal Eritreeërs in Khartoem en Oost-Soedan is gearresteerd. Volgens deze organisaties riskeren zij bij gedwongen terugkeer naar Eritrea onmiddellijke arrestatie, foltering en onbeperkte detentie zonder aanklacht of berechting.²⁰⁵

Naar verluidt zouden gedurende de verslagperiode Eritrese vluchtelingen die de grens tussen Egypte en Israël wilden oversteken, zijn gedood door de Egyptische grenspolitie. Eveneens waren er berichten van arrestaties van Eritreeërs in Israël. Israël voert een intensieve campagne om illegale buitenlanders, die via Egypte het land binnenkomen, op te pakken en uit te zetten. Soms vindt ook in een aantal Europese landen, waaronder Duitsland, Italië, Malta, het Verenigd Koninkrijk en Zweden, gedwongen uitzetting van afgewezen en uitgeprocedeerde Eritrese asielzoekers plaats, ondanks de aanbeveling van UNHCR om er vanaf te zien. Volgens onbevestigde berichtgeving zouden zij na aankomst in Eritrea zijn gedetineerd, mogelijk vanwege dienstplichtontduiking en het vragen van asiel in betrokken landen. Niet bekend is om welke aantallen het gaat en welke strafmaat wordt toegepast.²⁰⁶

Nederland heeft noch met Ethiopië noch met Soedan een aparte Terug- en Overname (T&O)-overeenkomst met betrekking tot afgewezen en uitgeprocedeerde Eritrese asielzoekers. Wel hebben zowel Ethiopië als Soedan de overeenkomst van Cotonou ondertekend en geratificeerd.²⁰⁷

4.2 Activiteiten van internationale organisaties

In Eritrea is een aantal internationale organisaties werkzaam, waaronder

²⁰⁴ AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), AI, *Asylum-seekers and refugees risk forcible return* (9 juni 2011), UNHCR, *UNHCR deeply concerned by deportation of Eritreans from Sudan* (26 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

²⁰⁵ AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), UN News Service, *UN agency dismayed by Sudan's deportation of Eritrean refugees* (18 oktober 2011), HRW, *Sudan: End Mass Summary Deportations of Eritreans* (25 oktober 2011) en RWB, *Detained Eritrean journalist faces possible forced repatriation from Sudan* (27 oktober 2011).

²⁰⁶ AI, *Amnesty International Report 2011 - Eritrea* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en AI, *Eritreans in Egypt at risk of forcible return* (2 november 2011). Zie ook § 4.3 'Standpunt UNHCR'.

²⁰⁷ De overeenkomst (het is geen officieel verdrag) van Cotonou is een partnerschapsovereenkomst tussen de ACS-landen (Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) en de EU. De overeenkomst gaat onder andere over humanitaire hulpverlening, waaronder hulp aan vluchtelingen. De overeenkomst voorziet ook in de mogelijkheid maatregelen te nemen, wanneer een partij een essentieel element van de overeenkomst schendt, zoals de eerbiediging van de mensenrechten. Verder verplicht de overeenkomst van Cotonou de desbetreffende landen om bij onderhandelingen over een nadere T&O-overeenkomst ook aandacht te besteden aan terugkeer en overname van onderdanen uit derde landen en van staatlozen.

ICRC, UNFPA, UNHCR, UNICEF, WFP en WHO. Deze organisaties zijn met name actief op het terrein van humanitaire hulpverlening. De organisaties worden door de autoriteiten beperkt in hun werkzaamheden en zijn veelal met een kleine staf aanwezig in Eritrea. Eritrea wil niet afhankelijk zijn van internationale hulp en toont weinig bereidheid tot samenwerking en dialoog met de internationale gemeenschap.²⁰⁸

Sinds 2009 zijn de werkzaamheden van het ICRC beperkt tot enkel ondersteuning bij terugkeer en hervestiging van ontheemden door het uitvoeren van activiteiten op het gebied van onder meer watervoorziening, huisvesting, gezondheidszorg en landbouw.²⁰⁹

UNHCR biedt in Eritrea hulp aan voornamelijk Somalische vluchtelingen verblijvend in kampen, maar ondersteunt ook vluchtelingen en (vooral Ethiopische) asielzoekers die in de steden verblijven. De hulp concentreert zich op zaken als onderwijs, sanitaire voorzieningen en preventieve maatregelen tegen ondervoeding en seksueel geweld.²¹⁰

UNFPA, UNICEF, WFP en WHO bieden ondersteuning op het gebied van gezondheidszorg en het verstrekken van therapeutische voeding aan de meest kwetsbare groepen.²¹¹

4.3 Standpunt UNHCR

UNHCR is in algemene zin van mening dat asielaanvragen van Eritrese asielzoekers zorgvuldig onderzocht dienen te worden. Daarbij beveelt UNHCR landen aan om af te zien van gedwongen terugkeer van afgewezen asielzoekers en hen, gelet op de huidige (mensenrechten)situatie in Eritrea, voorlopig bescherming te bieden.²¹²

²⁰⁸ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), IFHR, *Annual Report 2011 – Eritrea* (25 oktober 2011) en CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011).

²⁰⁹ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), ICRC, *Annual Report 2010 – Eritrea* (mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011), ICRC, *Eritrea: fields ploughed mostly for women headed households* (3 oktober 2011) en IFHR, *Annual Report 2011 – Eritrea* (25 oktober 2011).

²¹⁰ UNHCR, *Eritrea - 2011 Regional Operations Profile – East and Horn of Africa* (www.unhcr.org, 2 augustus 2011).

²¹¹ UNICEF, *Complementary education programme puts children back to school in Eritrea* (23 november 2010), WFP, *Annual Report 2010* (www.wfp.org, 3 augustus 2011) en WHO, *Country Cooperation Strategy 2009-2013 – Eritrea* (www.afro.who.int, 3 augustus 2011).

²¹² UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011).

5 Bijlagen

5.1 Oppositiegroeperingen

In de grondwet van 1997 zijn principes als democratisch pluralisme, inclusief een meerpartijensysteem, opgenomen, maar in de praktijk is daar weinig van te merken. De parlementsverkiezingen, die gepland stonden voor december 2001, werden voor onbepaalde duur uitgesteld. De regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* geeft de oppositie geen enkele ruimte. De oppositiepartijen zijn dan ook genoodzaakt vanuit het buitenland te opereren.²¹³

In 2005 vormden diverse in het buitenland gevestigde oppositiepartijen een alliantie, de *Eritrean Democratic Alliance (EDA)*. De doelstelling van de EDA is de omverwerping van de huidige Eritrese regering. De meeste oppositiegroeperingen hebben hun kantoor of militaire basis in Ethiopië of Soedan.²¹⁴ De Eritrese regering beschouwt de EDA niet als een serieuze bedreiging. De alliantie wordt gezien als een samenvoeging van kleine partijen die geen invloed hebben in Eritrea en sterk onder invloed staan van Ethiopië en Soedan.²¹⁵

Op 1 januari 2010 ontstond de *Eritrean People's Democratic Party (EPDP)* door een fusie van de *Eritrean Democratic Party (EDP)*, de *Eritrean People's Movement (EPM)*, de *Eritrean People's Party (EPP)* en de *Eritrean Democratic Resistance (EDR)*. De EPDP tracht langs vreedzame en democratische weg veranderingen in Eritrea te bewerkstelligen. Zij wil opkomen voor de rechten van alle Eritreeërs, ongeacht politieke voorkeur, geloof, taal en/of regionale of etnische achtergrond.²¹⁶

Hieronder volgt een alfabetische lijst met alle relevante groeperingen:

- **Democratic Movement for the Liberation of Eritrea (DMLE)**
De *Democratic Movement for the Liberation of Eritrea (DMLE)* is een oppositionele groep, die opereert in Soedan, waar de beweging steun tracht te verwerven onder de Eritrese vluchtelingenpopulatie.
- **Democratic Movement for the Liberation of Eritrea Kunama (DMLEK)**
De *Democratic Movement for the Liberation of Eritrea Kunama (DMLEK)* is een gewapende oppositionele Kunama-groepering en heeft haar basis in Addis Abeba. De beweging streeft naar autonomie voor de Kunama, een van de etnische groepen. Zij heeft vooral steun van de Kunama-

²¹³ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011).

²¹⁴ Sudan Tribune, *Eritrean opposition forces to launch a united attack in 2011* (3 januari 2011).

²¹⁵ US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

²¹⁶ Facebook, *Eritrean People's Democratic Party* (www.facebook.com, 20 juli 2011).

bevolking in de diaspora.²¹⁷ De DMLEK is lid van de *Eritrean Democratic Alliance (EDA)* (zie hieronder).

- **Eritrean Democratic Alliance (EDA)**

De *Eritrean Democratic Alliance (EDA)* is een alliantie van dertien in het buitenland gevestigde oppositiepartijen met als doel om gezamenlijk de huidige Eritrese regering omver te werpen. In februari 2007 viel de alliantie als gevolg van een geschil over het leiderschap uiteen in twee blokken. De *Eritrean Liberation Front-Revolutionary Council (ELF-RC)*, de *Eritrean Democratic Party (EDP)* en het *Eritrean National Salvation Front (ENSF)* vormden een seculier nationalistisch blok. Op 1 januari 2010 trad de EDP uit de alliantie en sloot zich aan bij de *Eritrean People's Democratic Party (EPDP)* (zie verderop in deze paragraaf). Het andere blok onder leiding van het *Eritrean Liberation Front (ELF)* vertegenwoordigde meer regionale, religieuze en etnische belangen. De partijen uit beide blokken bleven wel lid van de EDA.²¹⁸

- **Eritrean Democratic Party (EDP) (voorheen EPLF-DP)**

De *Eritrean People's Liberation Front - Democratic Party (EPLF-DP)* is in januari 2002 gevormd door PFDJ-dissidenten met als doelstelling 'de instelling van een constitutioneel systeem in overeenstemming met de democratische principes van de geratificeerde Eritrese grondwet'. De G-15 leden zijn aan deze beweging gelieerd.²¹⁹ Tijdens het eerste partijcongres in februari 2004 werd de naam van de partij gewijzigd in *Eritrean Democratic Party (EDP)*. De EDP is alleen actief in het buitenland. Vooralsnog wijst zij gewapend verzet als middel af en wil een nationale dialoog.

- **Eritrean Democratic Resistance (EDR)**

De *Eritrean Democratic Resistance (EDR-Gash Setit)* is een oppositionele Kunama-groepering, die vanuit Ethiopië opereert. Op 1 januari 2010 is de EDR opgegaan in de *Eritrean People's Democratic Party (EPDP)* (zie verderop).

- **Eritrean Federal Democratic Movement (EFDM)**

De *Eritrean Federal Democratic Movement (EFDM)* is lid van de EDA.

- **Eritrean Islamic Islah Movement (EIIM)**

De *Eritrean Islamic Islah Movement (EIIM)* is lid van de EDA.

- **Eritrean Islamic Jihad (EIJ)**

De *Eritrean Islamic Jihad (EIJ)* werd eind jaren tachtig van de vorige eeuw opgericht met steun van Soedan. Het is een radicale gewapende

²¹⁷ Sudan Tribune, *Eritrean opposition says ready to attack government army* (29 december 2009) en UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011).

²¹⁸ Reuters, *Rebel groups pledge to depose Eritrean president* (2 mei 2010) en Sudan Tribune, *Eritrean opposition forces create new military front* (6 juni 2010).

²¹⁹ Eind mei 2001 uitte een vijftiental vooraanstaande leden (G-15) van de regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)* in een open brief scherpe kritiek op regering en president vanwege het alsmat uitstellen van de inwerkingtreding van de grondwet en het tegenhouden van de parlementsverkiezingen. Zij waren lid van het parlement en sinds lange tijd naaste collega's van president Isaias Afewerki. Elf van de op dat moment in het land verblijvende ondertekenaars (G-11) werden gearresteerd en verblijven zonder enige vorm van proces in hechtenis. US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en Reuters, *Amnesty calls for release of Eritrean officials* (16 september 2011).

islamitische oppositiegroepering en sinds 1993 gesplitst in een politieke en militaire vleugel.

- **Eritrean Islamic Jihad Movement (EIJM) / Eritrean Islamic Salvation Movement (EISM)**
De *Eritrean Islamic Jihad Movement (EIJM)* wijzigde haar naam in 1998 in *Eritrean Islamic Salvation Movement (EISM)*. De beweging wil met geweld de Eritrese regering omverwerpen en vervangen door een islamitisch regime.
- **Eritrean Islamic Party for Justice and Development (EIPJD)**
De *Eritrean Islamic Party for Justice and Development (EIPJD)* is lid van de EDA.
- **Eritrean Islamic Reform Movement (EIRM)**
De *Eritrean Islamic Reform Movement (EIRM)* is een gewapende islamitische oppositiegroepering, die militair actief is. De EIRM zou de militaire vleugel zijn van de *Eritrean People's Congress (EPC)*.
- **Eritrean Liberation Front (ELF)**
Het *Eritrean Liberation Front (ELF)*, opgericht eind jaren vijftig van de vorige eeuw, is de opvolger van de *Eritrean Liberation Movement (ELM)*. Deze partij heeft vooral aanhangers onder de Tigre en Arabisch sprekende moslims van de kustgebieden en steden. De partij begon in 1961 een gewapende strijd tegen de Ethiopische overheersing. Interne strijd leidde in de zeventiger jaren van de vorige eeuw tot de vorming van de rivaliserende *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)*, in 1994 omgedoopt tot de huidige regeringspartij *People's Front for Democracy and Justice (PFDJ)*. De rivaliserende facties vochten in twee burgeroorlogen (1972-1974 en 1980-1981). In de laatste burgeroorlog werd het ELF verslagen en uit Eritrea verdreven. Na 1982 hebben zich opnieuw diverse facties afgesplitst, zoals ELF-CC, ELF-NC, ELF-RC, EPP. Het ELF is lid van de EDA.
- **Eritrean Liberation Front-Central Command (ELF-CC)**
Het *Eritrean Liberation Front - Central Command (ELF-CC)* is in 1982 van het ELF afgesplitst. Het is een marxistisch georiënteerde partij. In 1987 stapte een groot aantal aanhangers over naar het *Eritrean People's Liberation Front (EPLF)*.
- **Eritrean Liberation Front-National Command (ELF-NC)**
Het *Eritrean Liberation Front - National Command (ELF-NC)* is eveneens een afsplitsing van het ELF.
- **Eritrean Liberation Front-Revolutionary Council (ELF-RC)**
Het *Eritrean Liberation Front-Revolutionary Council (ELF-RC)* is de belangrijkste afsplitsing van het ELF. De partij werd in de jaren tachtig van de vorige eeuw gevormd door voormalige ELF-leden die zich niet hadden aangesloten bij de EPLF. In juni 2003 splitste een kleine groep zich van het ELF-RC af uit onvrede met de gevoerde koers. Het ELF-RC opereert met behulp van een radiostation en een website via welke de huidige regering wordt bekritiseerd. Het ELF-RC is lid van de EDA.

- **Eritrean National Nahda Party (ENNP)**
De *Eritrean National Nahda Party (ENNP)* is lid van de EDA.
- **Eritrean National Salvation Front (ENSF)**
Het *Eritrean National Salvation Front (ENSF)* is lid van de EDA.
- **Eritrean Popular/People's Congress (EPC)**
De *Eritrean Popular/People's Congress (EPC)* is een islamitische oppositiebeweging en wordt gesteund door Soedan. De EPC is lid van de EDA.
- **Eritrean Popular Democratic Front (EPDF)**
Het *Eritrean Popular Democratic Front (EPDF)* is lid van de EDA.
- **Eritrean People's Democratic Party (EPDP)**
De *Eritrean People's Democratic Party (EPDP)* is opgericht op 1 januari 2010 door fusie van de *Eritrean Democratic Party (EDP)*, de *Eritrean People's Movement (EPM)*, de *Eritrean People's Party (EPP)* en de *Eritrean Democratic Resistance (EDR)*. De EPDP beoogt langs vreedzame en democratische weg veranderingen in Eritrea te bewerkstelligen. Mensen- en politieke rechten voor alle Eritreeërs, ongeacht hun politieke voorkeur, geloof, taal en/of regionale of etnische achtergrond, staan hierbij voorop.²²⁰
- **Eritrean People's Movement (EPM)**
De *Eritrean People's Movement (EPM)* is in 2004 opgericht door voormalig EPLF-leider Adhanom Gebremariam en voormalig ELF-leider Mohammed Ibrahim. Op 1 januari 2010 is de EPM opgegaan in de EPDP.
- **Eritrean People's Party (EPP)**
De *Eritrean People's Party (EPP)* is een afsplitsing van ELF. De partij is op 1 januari 2010 opgegaan in de EPDP.
- **Islamic Congress Party (ICP)**
De *Islamic Congress Party (ICP)* is lid van de EDA.
- **Red Sea Afar Democratic Organization (RSADO)**
De *Red Sea Afar Democratic Organization (RSADO)* is in 1999 opgericht en heeft haar basis in Ethiopië. De partij is lid van de EDA.

²²⁰ Facebook, *Eritrean People's Democratic Party* (www.facebook.com, 3 augustus 2011).

5.2 Detentie- en trainingscentra in Eritrea²²¹

- **Aderser** (bij Sawa): militair straf- en trainingskamp met ondergrondse cellen.
- **Adi Abeto** (ten noordwesten van Asmara op de weg naar Keren): militaire gevangenis, met vrachtcontainers als strafcel. Detentiecentrum voor o.m. journalisten
- **Adi Keih** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. dienstplichtontduikers.
- **Adi Nefas** (bij Assab): militair detentiecentrum.
- **Adi Qala** (circa 40 km ten noorden van de Ethiopische grens tussen Asmara en Medefera): militaire gevangenis.
- **Agip** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. journalisten.
- **Alla** (bij Dekemhare): gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Assab** (bij de havenplaats Assab): militaire gevangenis.
- **Baharia** (Massawa): marinebasis.
- **Barantu** (Barantu): algemene gevangenis.
- **Dahlak Kebir** (Dahlak eilanden): detentiecentrum voor o.m. journalisten en politieke gevangenen, inclusief gedeporteerden uit landen als Egypte, Libië en Malta.
- **Dobozito** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. journalisten.
- **Duarwa** (ten zuiden van Asmara tussen Adi Qala en Adi Ugri): algemene gevangenis.
- **Eiraeiro** (Filfil-Selomuna tussen Asmara en Massawa): detentiecentrum voor o.m. politieke gevangenen en journalisten.
- **Embatkala** (Ghinda, ongeveer 35 km ten noordoosten van Asmara): detentiecentrum voor o.m. journalisten.
- **Galaalo** (woestijngebied aan de Rode Zee kust): militair werkkamp.
- **Gedem** (circa 40 km ten zuiden van Massawa): gedwongen werkkamp voor de bouw van een marinebasis.
- **Ghatelay** (tussen Asmara en Massawa): detentiecentrum voor o.m. journalisten.
- **Haddis Ma'askar** (bij Sawa langs de grens met Sudan): militaire gevangenis met ondergrondse cellen.
- **Halhalas** (bij Asmara): detentiecentrum voor o.m. diegenen die illegaal de grens proberen over te steken.
- **Kambo Ndafurstale** (Sanafe): militaire gevangenis.
- **Klima** (bij Assab): algemene gevangenis.
- **Mai Edaga** (bij Dekemhare): militaire gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Mai Duma** (ten zuiden van Asmara): militair kamp.
- **Mai Serwa** (bij Asmara): met ondergrondse cellen en vrachtcontainers als strafcel voor o.m. politieke gevangenen en dienstplichtontduikers.
- **Mai Temenei** (Asmara): militaire gevangenis met ondergrondse cellen.
- **Metkelabet** (tussen Asmara en Massawa): militaire gevangenis.
- **Me'eter** (tussen Nakfa en de kust): militaire gevangenis voor o.m. dienstplichtontduikers / deserteurs en religieuze minderheden.
- **Naktura Island** (deel uitmakend van de Dahlak eilanden).
- **Prima 1+2**: militaire gevangenis.

²²¹ Reuters, *Eritrea is Africa's "biggest prison for media"* (3 mei 2010), UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011), US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011) en Awate.com, *Eritrea: The Network Of Prisons* (www.awate.com, 29 september 2011).

- **Sabay-Mandar** (3 km ten oosten van Afabet): strafkamp voor deserteurs en andere gevangenen.
- **Sawa** (langs de Sawarivier bij de grens met Soedan): militair strafkamp voor onder meer dienstplichtontduikers, religieuze minderheden en degenen die illegaal de grens probeerden over te steken. Voorts is Sawa trainingskamp voor *12th grade* reguliere militaire training.
- **Semmel** (Asmara): detentiecentrum voor o.m. politieke gevangenen en religieuze vervolgd.
- **Tehadasso**: militaire gevangenis met vrachtcontainers als strafcel.
- **Tessenei** (Tessenei): militaire gevangenis / rehabilitatiecentrum.
- **Tract B** (Asmara): militaire gevangenis.
- **Tsererat** (Asmara): militaire gevangenis met ondergrondse cellen voor met name EPLF-veteranen.
- **Wengel Mermera** (Asmara): onderzoekscentrum voor o.m. politieke gevangenen en moslims.
- **Wi'a** (ongeveer 40 km ten zuidoosten van Massawa aan de Rode Zee kust), bestaande uit een cluster van drie kampen (omheind door muren): Arag, Fenkel en Halhal. Arag en Fenkel herbergen alleen mannen; Halhal is verdeeld in twee accommodaties voor vrouwen en mannen. De autoriteiten beschouwen Wi'a niet als een gevangenis, maar als een trainingskamp.²²²

²²² AI/Italy, *Jails, Detention Centers and Military Centers in Eritrea* (10 augustus 2010) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011).

5.3 Literatuurlijst

5.3.1 *Naslagwerken en rapporten*

- AI, *Amnesty International Report 2011 – Eritrea* (13 mei 2011)
- CIA, *The World Factbook, Eritrea* (10 november 2011)
- CPJ, *Annual Prison Census 2010* (8 december 2010)
- EIU, *Country Report Eritrea* (februari 2011)
- EIU, *Country Report Eritrea* (mei 2011)
- EIU, *Country Report Eritrea* (augustus 2011)
- EIU, *Country Report Eritrea* (november 2011)
- Freedom House, *Freedom in the World 2011 – Eritrea* (16 mei 2011)
- Freedom House, *The Worst of the Worst – Eritrea* (1 juni 2011)
- Freedom House, *Freedom of the Press 2011 – Eritrea* (14 september 2011)
- HRW, *Service for Life: State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea* (16 april 2009)
- HRW, *World Report 2011 – Eritrea* (24 januari 2011)
- ICBL, *Eritrea, Landmine Monitor Report 2010* (13 mei 2011)
- ICG, *Eritrea: the siege state* (21 september 2010)
- ICRC, *Annual Report 2010* (mei 2011)
- IDMC, *Internal Displacement: Global Overview of Trends and Developments in 2010 – Eritrea* (23 maart 2011)
- MRGI, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2011 – Eritrea* (6 juli 2011)
- RDC, *Treatment of military deserters and their families* (19 januari 2010)
- RDC, *Any reports of restrictions on people leaving Eritrea* (13 april 2010)
- RDC, *Information on Sawa military camp in Eritrea* (19 mei 2010)
- RWB, *World Press Freedom Index 2010 – The Rankings* (20 oktober 2010)
- UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juli 2008)
- UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (15 april 2011)
- UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Eritrea* (17 augustus 2011)
- UK Foreign and Commonwealth Office, *Human Rights and Democracy: The 2010 Foreign & Commonwealth Office Report – Eritrea* (31 maart 2011)
- UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Eritrea* (20 april 2011)
- UNICEF, *Commemorating the ban on female genital mutilation in Eritrea* (22 februari 2010)
- UNSC, S/2010/327, *Report of the Secretary-General on Eritrea* (22 juni 2010)

- USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Eritrea* (28 april 2011)
- USCIRF, *Annual Report 2011 – Eritrea* (16 mei 2011)
- US Department of State, *Background Note: Eritrea* (9 maart 2011)
- US Department of State, *2010 Human Rights Report: Eritrea* (8 april 2011)
- US Department of State, *Country Reports on Terrorism – Eritrea* (18 augustus 2011)
- US Department of State, *2010 International Religious Freedom Report - Eritrea* (13 september 2011)

5.3.2 Websites

- www.africa-union.org/officialdocuments
- www.afrol.com
- www.afro.who.int
- www.allafrica.com
- www.amnesty.org
- www.awate.com
- www.childsoldiersglobalreport.org
- www.cia.gov
- www.coinmill.com
- www.crisisgroup.org
- www.cy.revues.org/39
- www.economywatch.com
- www.eritrea.be
- www.eritreadaily.net
- www.ethjournal.com
- www.ethnologue.com
- www.facebook.com
- www.fluechtlingshilfe.ch
- www.handsoffcain.info
- www.hdr.undp.org/statistics
- www.hrc-eritrea.org
- www.hri.ca/uninfo/treaties
- www.icbl.org
- www.icrc.org
- www.internal-displacement.org
- www.irinnews.org
- www.jure.nl
- www.landweb.net/eritrea/bevolking
- www.newsvote.bbc.co.uk
- www.nvj.nl
- www.ohchr.org
- www.opendoors.nl
- www.path.org/files/fgm-the-facts.htm

- www.refdag.nl
- www.reuters.com
- www.reliefweb.int
- www.rnw.nl
- www.rsf.org
- www.samsam.net
- www.shaebia.org
- www.state.gov
- www.sudantribune.com/Eritrean-opposition-forces
- www.suite101.com/content/top-ten-refugee-producing-nations
- www.transparency.org
- www.un.int
- www.un.org
- www.unhcr.org
- www.unhchr.ch/treaties
- www.unicef.org
- www.unifem.org
- www.vluchtelingenorganisaties.nl
- www.wereldomroep.nl
- www.wfp.org
- www.wikipedia.org
- www.zawya.com

5.4 Lijst van afkortingen

AFP	Agence France-Presse
AI	Amnesty International
ASIL	American Society of International Law
AU	Afrikaanse Unie
CAT	Committee against Torture
CCPR	Centre for Civil and Political Rights
CED	Committee on Enforced Disappearance
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination against Women
CERD	Committee on the Elimination of Racial Discrimination
CESCR	Committee on Economic, Social and Cultural Rights
CIA	Central Intelligence Agency
CMW	Committee in Migration Workers
CPI	Cour Pénale Internationale (Internationaal Strafhof)
CPJ	Committee to Protect Journalists
CRC	Committee on the Rights of the Child
CRPD	Committee on the Rights of Persons with Disabilities
ECOSOC	Economic Community and Social Council
EDA	Eritrean Demining Authority
EEBC	Eritrea-Ethiopia Boundary Commission
EECC	Eritrea-Ethiopia Claims Commission
EIU	Economist Intelligence Unit
ERN	Eritrean Nakfa
FGM	Female Genital Mutilation
HDI	Human Development Index
HRC-Eritrea	Human Rights Concern Eritrea
HRC	Human Rights Council (VN-Mensenrechtenraad) / Human Rights Committee
HRW	Human Rights Watch
ICBL	International Campaign to Ban Landmines
ICC	International Criminal Court (Internationaal Strafhof)
ICG	International Crisis Group
ICRC	International Committee of the Red Cross
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IFHR	International Federation for Human Rights
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
IGLHRC	International Gay and Lesbian Human Rights Commission
IIJD	International Institute for Justice and Development
ILGA	International Lesbian and Gay Association
IMF	Internationaal Monetair Fonds
IPS	Inter Press Service
IRIN	Integrated Regional Information Networks
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender
MRGI	Minority Rights Group International
NCEW	National Confederation of Eritrean Workers
NRC	Norwegian Refugee Council
NUEW	National Union of Eritrean Women
NUEYS	National Union of Eritrean Youth and Students
NVJ	Nederlandse Vereniging van Journalisten
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
PATH	Program for Appropriate Technology in Health

PCA	Permanent Court of Arbitration
RDC	Refugee Documentation Centre (Ireland)
RSF	Reporters Sans Frontières
RWB	Reporters Without Borders
SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
SV-SGVN	Speciaal Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
TSZ	Temporary Security Zone
TVPA	Trafficking Victim Protection Act
UNDP	United Nations Development Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
UNFPA	United Nations Fund for Population Activities (sinds 1987: United Nations Population Fund)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women
UNMEE	United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea
UNSC	United Nations Security Council
USCIRF	United States Commission on International Religious Freedom
VN	Verenigde Naties
VR	Veiligheidsraad
WFP	World Food Programme
WHO	World Health Organisation

5.5 Kaart van Eritrea

